

**CUMHURİYET
VE
İSTİKLÂL PARTİSİ
TÜZÜĞÜ**

İÇİNDEKİLER**BAŞLIK****SAYFA****BİRİNCİ BÖLÜM****PARTİNİN KİMLİĞİ VE AMAÇLARI**

Partinin kuruluşu, adı ve simgesi	5
Partinin amaç ve ilkeleri	5

İKİNCİ BÖLÜM**ÜYELİK**

Genel Hükümler	6
Partiye üye olma şartları	6
Üyeliğe başvuru, kabul ve kayıt	6
Genel merkezin üye kayıt yetkisi	7
Yurtdışında yaşayan vatandaşların üyeliği	7
Üye yazım kütüğü	8
Parti üyelerinin hak ve yükümlülükleri	8
Üyeliğin sona ermesi	8
Üyeliğe yeniden kabul	9

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**BİRİNCİ KISIM****PARTİ TEŞKİLAT YAPISI**

Parti Teşkilat Yapısı	9
-----------------------	---

İKİNCİ KISIM**PARTİ TEŞKİLATLARININ ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI**

Cinsiyet kotası	10
İlçe kongresi	11
İlçe kongre delegeleri	11
İlçe kongresinde il kongresine seçilecek delege sayısı	12
İlçe başkanı	12
İlçe yönetim kurulu ve divan kurulu	13
Belde teşkilatı	14
Mahalle, köy ve sandık temsilciliği	15
İl kongresi	15
İl kongresinde seçilecek kurultay delege sayısı	15
İl başkanı	15
İl yönetim kurulu ve divan kurulu	16

ÜÇÜNCÜ KISIM**İL VE İLÇE TEŞKİLATLARINA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER**

Yönetim kurullarının toplantı ve karar yeter sayısı	18
Yönetim kurulu başkan ve üyeliklerinde boşalma	18
Birden fazla görev yasağı	19
Kongreler	19
Kongre gündemi	20
Kongreye davet, yoklama ve kongrenin açılması	20
Kongre başkanlık divanının oluşumu ve görevleri	21
Kongrenin görev ve yetkileri	21
Kongrelerde adaylık ve seçimler	21
Kongre seçimlerine itirazlar ve kongrenin kesinleşmesi	22

DÖRDÜNCÜ KISIM
GENEL MERKEZ TEŞKİLATI
KURULTAY

Kurultay delegeleri	23
Kurultayın görev ve yetkileri	23
Olağan ve Olağanüstü Kurultay	24
Kurultayın açılışı	25
Kurultay divanı	25
Açılış konuşmaları ve raporların okunması	26
Komisyonların oluşumu	26
Kurultayda adaylıklar ve seçim usulü	27
Kurultayda oy kullanma usulü	29
İtirazlar ve Kurultayın kesinleşmesi	29
Kurultay tutanakları ve tutanakların bildirilmesi	30
Genel Başkan	30
Genel Başkanın görev, yetki ve sorumlulukları	30
Genel İdare Kurulu	31
Genel İdare Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları	31
Başkanlık Divanı	32
Başkanlık Divanının görev, yetki ve sorumlulukları	32
Parti Genel Sekreterinin görev, yetki ve sorumlulukları	33
Genel Muhasibin görev, yetki ve sorumlulukları	33
Genel Başkan yardımcıları	34

BEŞİNCİ KISIM
PARTİ GRUPLARI

TBMM Grubu	34
İl genel meclisi ve belediye meclisi grupları	35

ALTINCI KISIM
YAN KURULUŞLAR
GENÇLİK VE KADIN KOLLARI

Gençlik ve Kadın Kolları	35
--------------------------	----

YEDİNCİ KISIM
YARDIMCI KURULLAR

Merkez Danışma ve Yüksek İstişare Kurulu	36
Merkez Danışma ve Yüksek İstişare Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları	36
Parti müfettişliği	36
Parti içi eğitim merkezi	36
Bilim Yüksek Kurulu	37
Parti içi Demokrasi ve Siyasi Etik Yüksek Kurulu	37
İhtisas grupları	37
Parti yurtdışı temsilcilikleri	38
Gönüllü teşkilatlar	38
Hizmet birimleri ve bürolar	38

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
SEÇİMLERE KATILMA VE PARTİ ADAYLARININ TESPİTİ

Seçimlere katılma kararı	39
Aday adaylığına başvuru	39
Aday tespit usulü	39

BEŞİNCİ BÖLÜM
DİSİPLİN HÜKÜMLERİ

Genel Hükümler	41
İl disiplin kurulu	43
Merkez Disiplin Kurulu	43
TBMM Parti Grup Disiplin Kurulu	44
Müşterek Disiplin Kurulu	44
Disiplin cezaları ve gerekli kılan haller	44
Disiplin kuruluna tedbirli olarak sevk	46

ALTINCI BÖLÜM
DEFTERLER VE MALİ HÜKÜMLER

Tutulacak defter ve kayıtlar	47
------------------------------	----

YEDİNCİ BÖLÜM
MALİ HÜKÜMLER
BİRİNCİ KISIM
GELİRLER VE KAYNAKLAR

Giriş ve Üyelik Aidatı	48
Bağışlar	48
Hazine yardımları	48
Gelirlerin sağlanma usulü	49

İKİNCİ KISIM
GELİRLER VE MALİ SORUMLULUK

Gelirler ve mali sorumluluk	49
-----------------------------	----

ÜÇÜNCÜ KISIM
BÜTÇE VE KESİN HESAP

Bütçe ve kesin hesap	50
----------------------	----

SEKİZİNCİ BÖLÜM
SON HÜKÜMLER VE GEÇİCİ MADDELER

Tüzel kişiliğin sona ermesi	51
Kurucular Kurulu ve mal bildiriminde bulunma	51
Geçici Madde 1	51
Geçici Madde 2	51
Hüküm bulunmayan haller	51
Yürütme	52
Yürürlük	

BİRİNCİ BÖLÜM

PARTİNİN KİMLİĞİ VE AMAÇLARI

Partinin kuruluşu, adı ve simgesi

MADDE 1

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Siyasi Partiler Kanunu, seçim kanunları ile ilgili mevzuat çerçevesinde kurulmuş ve faaliyette bulunan bir siyasi kuruluştur. Genel Merkezi Ankara'dadır.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin özel işareti, Bordo Zemin üzerinde Sarı hilal ve hilali kucakayan başak ve bunun ortasındaki sarı yıldız şeklinde sembolüdür.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin kısa adı da CİP Parti'dir.

Partinin amacı

MADDE 2

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin amacı,

Ulusal Egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu, bu ilke Doğrultusunda Siyasi bir oluşumun öncüsü olan Partimizin Esas Amacı Milli Egemenliğimizi İdrak Etmek ve Onu Doğrudan Doğruya Halkın Eline Vermek Halkın Elinde Tutabileceğimizi Gerçekten İspat Etmiş Olmaktır.

Milletin asaleten Hizmet için yetkilendirdiği kişilerin vekaleten yönettiği bir devlet yapılanmasını zaruri görür. Bunun için Milletin adına egemenlik yetkisi kullanan kişi, kurum ve kuruluşların yetki kullarımlarında Millet Milletinin Refah ve Huzuru sağlamayı amaçlar.

Ulusun Devletinin Yönetim Şekli olan Millet Egemenliğini Güçlendirmek ve Ebedileştirmek adına; Bu Ulusu oluşturan Milletin Sosyal ve Ekonomik Huzur ve Refahı adına Doğumundan Emekliliğine Değın Radikal Kararlar almaya İnanır.

Milli Egemenlik Sınırlarının içinde bulunan İnsanların, İnsan gibi yaşamasını gereği olan devletin ilgili kurumlarının seferber edilmesini sağlamak adına Millet/Toplum meclisinin İletişimini Sağlamak.

Bireylerin inandıkları gibi yaşama, kendini ifade etme kapsamında düşündüklerini yazı ya da görsel olarak hukuk ve ahlaka uygun olarak paylaşmasını amaçlar. Cumhuriyet ve İstiklal Partisi Eleştiri ve Fikirler sayesinde Milletin Huzurun ve Refahını daha ileriye taşıyacağına inanır.

Davamızın Töreye Uygunluğu ve Kutsallığı, Allah'dan Sonra En büyük Desteğimizdir.

İKİNCİ BÖLÜM ÜYELİK

Genel hükümler

MADDE 3

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi gücünü millettten alan bir siyasi kuruluştur.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin sahibi Aziz Türk Milleti ve Parti üyeleridir.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi, her Türk vatandaşının hakkını, hukukunu gözetmeyi ve korumayı görev olarak kabul eder.

Birden fazla üyeyi içerecek şekilde kayıt yenileme, iptal, silme veya benzeri adlar altında parti üyeliğinden topluca çıkarma veya toplu olarak disipline sevk etme kararı Parti'nin hiçbir yetkili kurulu veya temsilcisi tarafından alınamaz.

Parti üyeliğini engelleyici, zorlaştırıcı tedbirlere başvurulamaz.

Partiye üye olma şartları

MADDE 4

Siyasi Partiler Kanunu ile diğerk ilgili mevzuatta herhangi bir siyasi partiye üye olamayacakları açıkça belirtilmiş olanlar ve affa veya zamanaşımına uğramış olsa dahi, kadına şiddet, cinsel istismar ve terör suçlarından mahkûmiyet hükmü bulunanlar dışında, on sekiz yaşını doldurmuş, medenî ve siyasi hakları kullanma ehliyetine sahip, başka bir siyasi parti üyesi olmayan, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin Tüzüğü ve Programı ile temel değer ve ilkelerini benimseyen, parti çalışmalarına katılmayı ve üyelik aidatını ödemeyi kabul eden her Türk vatandaşı, ırk, cinsiyet, dil, din, mezhep, aile, sınıf ve meslek ayrımı yapılmaksızın Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'ne üye olabilir.

Üyeliğe başvuru, kabul ve kayıt

MADDE 5

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'ne üye olmak isteyen ve üyelik şartlarını taşıyan herkes, kendi el yazısıyla doldurduğu üç nüsha olarak düzenlenmiş üyelik başvuru formunu ikamet ettiği ilçedeki ilçe başkanlığına vererek üyelik başvurusunda bulunabilir. Üyelik başvuru formunu teslim alan ilçe yöneticisi ilgiliye alındı belgesi verir ve aynı gün Üye Başvuru Defterine numara sırası ile kaydeder.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin resmi internet adresi üzerinden de üyelik için gereken belgelerle birlikte üyelik başvurusu yapılabilir. Bu şekilde yapılan başvurular derhal başvuranın ikamet ettiği ilçedeki ilçe başkanlığına bildirilir.

İlçe yönetim kurulu üyelik başvurusunu, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğündeki hükümlere göre inceleyerek, en geç on beş gün içinde karara bağlar.

Başvurunun kabulü halinde üyelik kaydı, ilgilinin adı ve soyadı, T.C. Kimlik Numarası, doğum yeri ve tarihi, öğrenim durumu, mesleği veya sanatı, ikametgâhı ve iletişim bilgileri, köy ve mahalle esasına göre düzenlenmiş olan Üye Kayıt Defterine, karar tarih ve sırasına uygun olarak işlenir.

İlçe başkanlığı tarafından parti üyeliğine kabul edilen kişiye, şekli Genel Merkezce belirlenmiş üye kimlik belgesi verilebilir.

Üye kimlik belgesi, parti üyeliğini ispat dışında hiçbir amaçla kullanılamaz.

Üyeliğe kabul edilmeme durumunda ise; ret kararı, ilgiliye on beş gün içinde yazılı olarak tebliğ edilir. Üyelik başvurusu sırasında bildirilen iletişim adresine yapılan tebligat geçerlidir.

Talebin reddine ilişkin kararlara karşı ilgili kişi, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde ilçenin bağlı olduğu il yönetim kuruluna itiraz edebilir.

İl yönetim kurulu itirazı inceler ve on beş gün içinde karara bağlar. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.

Üye kayıt defteri sadece ilçe teşkilatlarında bulundurulur.

Üyenin yasal ikametgâhı değişmedikçe başka bir ilçeye üyelik kaydının nakli yapılamaz.

Cumhuriyet ve İstiklâl Parti'sine kayıtlı olduğu ilçeden ayrılan üye, yeni ikametgâhını ilçe başkanlığına bildirir. İlçe başkanlığı, üyelik kaydını üyenin yeni ikametgâhının bulunduğu ilçe başkanlığına yazılı olarak bildirir.

İkametgâhını değiştiren üye, varsa üye kimlik belgesini iade eder.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin mevcut ve eski TBMM üyeleri ile Genel İdare Kurulu ve Merkez Disiplin Kurulu üyeleri seçim çevresindeki üyeliklerini sürdürebilirler.

Üyeler, kayıtlı oldukları ilçe dışından başka bir ilçe kongresinde, ilçenin bağlı olduğu il dışından başka bir il kongresinde, il delegesi ve kurultay delegesi seçilemezler.

Büyükşehir belediyelerinin sınırları içindeki ilçelerde, ilçe başkanlığı ve ilçe yönetim kurulu üyeliği için bu kural uygulanmaz. Bu durumda olanlar, bir kongre dönemi için yalnız bir ilçe çevresinde bu hakkı kullanabilir.

Genel Merkez, il veya belde yönetim kurullarına doğrudan yapılan üyelik müracaatlarına ilişkin üyelik başvuru formu ve ekleri, ilgilinin ikamet ettiği ilçe başkanlığına derhal gönderilir.

Üyelik başvuru formunun düzenlenmesi ve saklanması, üye kayıt defterinin tutulması, üye kimliklerinin şekli, üye bildirim formlarının Genel Merkez ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesi gibi kayıt ve kabul işlemleri ile üyeliğin sona ermesine ilişkin usul ve esaslar, Genel Başkan tarafından yönetmelikle belirlenir.

Genel Merkezin üye kayıt yetkisi

MADDE 6

Kurultay veya Genel Başkan veya Genel İdare Kurulu; partiye üye olmak isteyen TBMM üyeleri, büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanlarının talepleri hakkında karar vermeye yetkilidir.

Kurultay veya Genel Başkan veya Genel İdare Kurulu; partiye kazandırılmalarında yarar görülen kişiler için de aynı şekilde işlem yapma yetkisine sahiptir. Bu şekilde üyeliğe kabul edilenlerin üyelik başvuru formunun bir sureti, ikametgâhlarının bulunduğu ilçe başkanlığına gönderilerek üyelik kaydı tamamlanır.

Yurt dışında yaşayan vatandaşların üyeliği

MADDE 7

Yurt dışında yaşayan veya çalışan Türk Vatandaşları Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'ye üyelik başvurularını Türkiye'de nüfusa kayıtlı olduğu veya ikametgâhının bulunduğu yerdeki ilçe başkanlığına üyelik başvuru formunu ve üyelik için gerekli belgeleri bizzat vererek veya elektronik posta yoluyla göndererek yapabilirler.

Başvuru bildiriminde, ayrıca yurt dışında sürekli oturduğu ve çalıştığı yerlerin adresleri ile Türkiye'ye geldiğinde ikamet ettiği konutun açık adresi belirtilir.

Bu kişiler üyelik başvurularını, varsa buldukları ülkedeki Cumhuriyet ve İstiklâl Parti temsilciliği aracılığı ile veya internet üzerinden de yapabilirler.

Üye yazım kütüğü

MADDE 8

İlçe teşkilatlarınca üyeliğe kabul edilenlerin üyelik başvuru formundan bir suret Genel Merkeze, bir suret il başkanlığına gönderilir. Bu üyelik başvuru formları, Genel Merkezde il ve ilçe ölçeğinde; belde, mahalle ve köy esasına göre arşivlenir. Ayrıca oluşturulacak üye kütüğüne işlenir ve sandık bölgesi esasına göre güncellenir.

İlçe teşkilatlarınca yapılan üyelikle ilgili kayıtların, üye kütüğü elektronik veri tabanına aktarılmasına ilişkin usul ve esaslar, yönetmelikle belirlenir. Parti içi üyelik uyuşmazlıklarının çözümünde Genel Merkez kayıtları esas alınır.

Parti üyelerinin hak ve yükümlülükleri

MADDE 9

A) Parti üyelerinin hakları:

Her üye;

Tüzüğünün kuralları çerçevesinde Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin her türlü kademesi için seçme ve seçilme, Genel seçim ve mahalli idareler seçimlerinde aday adayı olma, aday yoklamasına katılma, Partinin her türlü faaliyetine katılma, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin Programı ve Tüzüğünün uygulanması ile ilgili görüşlerini yazılı ve sözlü olarak,

Parti kademelerini gözetmek şartıyla ifade etme, hakkına sahiptir.

B) Parti üyelerinin yükümlülükleri:

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin Programı ile partinin amacını, ilkelerini, kurultay bildirge ve kararlarını, seçim bildirgelerini, partinin genel ve yerel politikalarını benimsemek ve bu çerçevede çalışmalar yapmak;

Öncelikle üyesi buldukları sandık çevresinden başlayan bir görev ve sorumluluk duygusu içinde parti çalışmalarına katılmak, seçimlerde verilecek görevleri yerine getirmek, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi adaylarının seçilebilmeleri ve Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin başarısının en üst düzeye çıkması için çalışmak;

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'ne üye kazandırılması çalışmalarına ve davet edildiği parti içi eğitimlere katılmak;

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin yetkili kurullarınca alınacak kararlara uymak;

Parti faaliyetlerinde kademe esasına ve disiplin hükümlerine riayet etmek;

Vatandaşların, ülkenin genel ve yerel sorunları ile ilgili görüşlerini partinin yetkili organlarına aktarmak;

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin belirlenen iletişim araçları vasıtasıyla gönderdiği bilgi ve talimatları okumak ve bunlara uymak;

Üyelik aidatını ödemektir.

Üyeliğin sona ermesi

MADDE 10

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi üyeliği aşağıda sayılan hallerin gerçekleşmesi durumunda son bulur:

- a) Ölüm;
- b) İstifa (Üyenin yetkili ilçe seçim kuruluna şahsen vereceği dilekçe veya noter aracılığıyla veya e-devlet sistemi üzerinden göndereceği partiden istifa dilekçesiyle);
- c) Başka bir siyasi partiye üye olmak veya başka bir siyasi partide görev almak;
- d) İlgili mevzuat ve Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğünde belirtilen üyeliğe ilişkin şartları haiz olunmadığının ortaya çıkması;
- e) İlgili mevzuat ve Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü gereği üyelikten düşme;
- f) Disiplin kurulları kararı ile partiden çıkarılma.

Üyelik kaydı ilgili ilçe yönetim kurulu kararıyla silinir.

İlçe başkanı, kesinleşmiş disiplin kurulu kararıyla, ölüm ve istifa halleri hariç; başka nedenlerle kaydı silinenlerin üye kayıt defterinde kayıtlı son adresine yazılı olarak bildirimde bulunur.

İlgili kişi, kaydının silinmesi kararına karşı on beş gün içinde il yönetim kuruluna yazılı şekilde itiraz edebilir. İl yönetim kurulunun vereceği karar parti içi işlemler bakımından kesindir.

Üyeliğe yeniden kabul

MADDE 11

Herhangi bir sebepten Parti üyeliğinden istifa etmiş olanların, yeniden üyelik başvurusu, ikamet ettiği ilçe yönetim kurulunun görüşü alınarak, il yönetim kurulu tarafından karara bağlanır. Bu konuda verilecek ret kararına karşı ilgili kişi; kararın kendisine bildiriminden itibaren on beş gün içerisinde Genel İdare Kuruluna itiraz edebilir.

Yasal zorunluluk olmaksızın istifa eden Kurucular Kurulu, Genel İdare Kurulu, Merkez Disiplin Kurulu ve Merkez Danışma ve Yüksek İstişare Kurulu üyeleri, il başkanlığı, büyükşehir belediye, il belediye veya ilçe belediye başkanlığı yapmış olanlar ile parti milletvekilliğinden istifa etmiş olanların, yeniden parti üyeliği için yapacakları başvurular hakkında karar verme yetkisi Genel İdare Kuruluna aittir.

Bu madde hükümleriyle ilgili Genel İdare Kurulunun vereceği kararlar, parti içi işlemler açısından kesindir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM BİRİNCİ KISIM PARTİ TEŞKİLAT YAPISI

Parti Teşkilat Yapısı

MADDE 12

Parti, temel teşkilat birimleriyle yan kuruluşlar, yardımcı kuruluşlar ve yurt dışı temsilciliklerinden meydana gelir.

Bütün teşkilatlar, Genel Merkezin karar ve talimatlarına uymak zorunda olduğu gibi her kademedeki teşkilat da bir üst kademedeki teşkilatın karar ve talimatlarına uymak zorundadır

I) TEMEL TEŞKİLAT BİRİMLERİ

A) İL ve İLÇE TEŞKİLATI

- 1) İlçe Teşkilatı
  - a) İlçe Kongresi
  - b) İlçe Başkanı
  - c) İlçe Yönetim Kurulu
  - d) İlçe Divanı
  - e) Belde Teşkilatı

f) Mahalle, Köy ve Sandık Bölgesi Temsilcilikleri

- 2) İl Teşkilatı
  - a) İl Kongresi
  - b) İl Başkanı
  - c) İl Yönetim Kurulu
  - d) İl Divanı
  - e) İl Disiplin Kurulu

B) GENEL MERKEZ TEŞKİLATI

- 1) Kurultay
- 2) Genel Başkan
- 3) Başkanlık Divanı
- 4) Genel İdare Kurulu
- 5) Merkez Disiplin Kurulu

C) PARTİ GRUBU

- 1) TBMM Grubu
- 2) İl Genel Meclisi Grubu
- 3) Belediye Meclisi Grubu

- II) YAN KURULUŞLAR
  - A) GENÇLİK KOLLARI ve KADIN KOLLARI
  - B) Genel Başkanın kararıyla belirlenen diğer yan kuruluşlar kurulabilir ve kaldırılabilir. Yan kuruluşların görev süreleri olağan kongre ile kendiliğinden sona erer.
- III) YARDIMCI KURULLAR
  - A) MERKEZ DANIŞMA VE YÜKSEK İŐTİŐARE KURULU
  - B) PARTİ MÜFETTİŞLİĞİ
  - C) PARTİ İÇİ EĞİTİM MERKEZİ
  - D) BİLİM YÜKSEK KURULU
  - E) PARTİ İÇİ DEMOKRASİ VE SİYASİ ETİK YÜKSEK KURULU
  - F) İHTİŐAS GRUPLARI
  - G) Genel Başkanın kararıyla belirlenen diğer yardımcı kurullar
- IV) YURT DIŞI TEMSİLCİLİKLER

İKİNCİ KISIM PARTİ TEŞKİLATLARININ ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI

Cinsiyet kotası

MADDE 13

- a) Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin katıldığı milletvekili genel seçimlerinde merkez yoklaması yoluyla belirlenecek adayların tespitinde,
- b) İl genel meclisi ve belediye meclisi üyelikleri için adayların tespitinde,
- c) Genel İdare Kurulu seçimlerinde,
- d) İl, ilçe, belde yönetim kurullarının seçiminde,
- e) Kongre ve kurultay delegeliđi seçimlerinde,
- f) Merkez Disiplin Kurulu ve İl Disiplin Kurulu üye seçimlerinde, asıl ve varsa yedek üyeliklerde ayrı ayrı olmak üzere en az yüzde yirmi beş cinsiyet kotası uygulanır.

Bu maddenin a) ve b) bentlerine göre seçim kurullarına bildirilmiş adayların yerine, boşalmalar sonucu, yenileri bildirilmek icap ederse yeni aday aynı cinsiyetten bildirilir. Bu maddenin c), d), e), f) bentlerinde bahsi geçen kurulların asıl üyeliklerindeki eksilmeler de, varsa aynı cinsiyetten en üst sıradaki yedek üyenin çağırılması ile tamamlanır.

Genel İdare Kurulu veya Genel Başkan, seçim çevresi belirtmek suretiyle her seçim çevresinde bu kotayı yarı oranına kadar arttırmak, eksiltmek veya aynen muhafaza etmek konusunda karar verebilir.

O seçim çevresine ilişkin bir karar verilmediği ve her iki cinsiyetten yeter sayıda aday çıkmadığı takdirde, katılan adaylarla seçim yapılır. Kurucu il ve ilçe yönetimlerinin oluşturulmasında da her iki cinsiyetten yeteri kadar üye bulunamadığı takdirde cinsiyet kotasına uyulmayabilir.

Kurultay ve kongrelerde adaylık listeleri Divan Başkanı tarafından öncelikle cinsiyet kotası üzerinden incelenir; kotaya uymayan listeler reddedilir.

İlçe kongresi

MADDE 14

İlçe kongresi, ilçe teşkilatının en üst karar ve denetim organıdır. İlçe kongresi iki yıldan az, üç yıldan çok olmayan bir süre içerisinde toplanır.

İlçe kongrelerinde, ilçe yönetiminin faaliyet ve kesin hesap raporları görüşülür. İlçe başkanı ve yönetim kurullarının asıl ve yedek üyeleriyle il kongresinin asıl ve yedek delegeleri seçilir ve gündemdeki konular müzakere edilerek karara bağlanır.

İlçe kongre delegeleri

MADDE 15

İlçe kongresi, seçilmiş Dört yüz delege ile tabii delegelerden oluşur. İlçeye kayıtlı üye sayısı Dört yüzden az ise üyelerin tamamı ilçe kongre delegesi sayılır.

A) Seçilmiş delegeler:

İlçe kongre delegelerinin, köy ve mahallenin seçmen kütüğünde kayıtlı üyeler arasından seçilmeleri zorunludur.

Delege seçimleri için ilçe yönetim kurulu, seçim işlemlerini düzenler ve yeterli sayıda parti üyesini, sandık başlarında görevlendirir.

Delege sayısının köy ve mahallelere göre tespitinde, kayıtlı üye sayısı yüzden fazla ise öncelikle her köy veya mahalleye birer delege tahsis edilir. Geri kalan delege sayısı, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin son genel seçimde o ilçede almış olduğu toplam oya bölünür. Çıkan katsayının o ilçeye bağlı her mahalle veya köyde alınmış oyla çarpımı sonucunda çıkan sayıyla, tahsis olunan sayının toplamı, ilgili mahalle veya köyün ilçe kongresi için seçeceği delege sayısını teşkil eder.

Çeşitli nedenlerle Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin kongresi yapılan ilçede son milletvekilliği genel seçimlerinde almış olduğu oyun belli olmaması halinde;

- büyükşehir statüsündeki illerde, son belediye meclisi,
- diğer illerde ise il genel meclisi seçim sonuçlarına göre;
- onun da belli olmaması halinde, katsayı hesaplamasında ilçenin toplam seçmen sayısı ile mahalle ve köy seçmen sayısına göre aynı yöntem uygulanarak delege dağılımı belirlenir.

Delege seçimleri, hafta sonu yapılmak zorundadır. Seçimden on beş gün önce mahalle ve köy delege seçimlerinin nerede ve hangi saatler arasında yapılacağı, delege sayısı ve parti üye listesi ilçe başkanlığında askıya çıkarılmak suretiyle ilan edilir. Listeler seçim sonuna kadar askıda kalır. İlçe yönetim kurulu, her köy ve mahallede kayıtlı parti üyelerinin listelerini, üyelerin tanınmasını ve onlara ulaşılabilmesini sağlayacak T.C. Kimlik Numaralarını ve iletişim bilgilerini içerir şekilde, Üye Kayıt Defterine de uygun olarak ayrı ayrı hazırlayıp köy ve mahalle temsilciliğine tebliğ eder.

Söz konusu liste hoparlör, ilan tahtası ve varsa basın yayın, internet, sosyal medya yoluyla en az on beş gün önce ilan edilir. Ayrıca ilçe başkanlığınca üye kayıt bilgilerindeki cep telefon numaralarına listenin askıya çıktığına ve seçimlerin tarih, saat ve yerine ilişkin bilgilendirme mesajı atılır.

Askıdaki listelere ilk yedi gün içerisinde ilçe seçim kurulu nezdinde itiraz edilebilir.

İlçe seçim kurulunun itiraza ilişkin vereceği karar kesindir.

İlçe delege sayısının en az dörtte biri kadar, en fazla da yarısı kadar yedek delege seçimi yapılabilir. Ancak; bu madde kapsamında seçilecek yedek delege sayısı ikiden az olamaz. Seçilmiş delegelerin ölüm, istifa ve çıkarma gibi sebeplerle parti üyeliklerinin düşmesi veya düşürülmesi halinde, öncelikle varsa aynı cinsiyetten yedek delegeler sırayla davet edilirler ve yerine çağrıldıkları delegelerin kalan süresini tamamlarlar.

Belde ve beldeye bağlı mahallelerde delege seçim sürecini belde yönetim kurulu yürütür. Delege seçimleri liste usulüne göre gizli oy ve açık tasnif esasına uygun olarak yapılır. Listeler soyadına göre alfabetik sırayla hazırlanır ve tutanak altına alınır.

B) Tabii Delegeler

İlçe kongresinin tabii delegeleri; ilçe başkanı, ilçe yönetim kurulu üyeleri, partili ilçe belediye başkanı, ilçeye bağlı diğer belde belediyelerinin başkanları ve partiye üyeliği ara vermeksizin devam eden seçilmiş eski ilçe başkanlarıdır.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partili il belediye başkanları, merkez ilçe kongresinin tabii delegesidir.

Kurucu ve geçici ilçe yönetim kurulu başkan ve üyelerinin de kongreye katılma hakları olmakla beraber, delege sıfatı olmayanların oy kullanma hakları yoktur.

İlçe yönetim kurulu başkan ve üyeliği sıfatıyla kongrenin tabii üyesi olanlar, yönetim kurulunun ibrasına ilişkin oylamalara katılamazlar.

İlçe kongresinde il kongresine seçilecek delege sayısı

MADDE 16

İlçe kongresinde il kongresi için seçilecek delege sayısı, son milletvekili genel seçiminde Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin o ilçede aldığı oy sayısına göre hesaplanır. 600 sayısı, il seçim çevresinde son milletvekili genel seçiminde Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin aldığı oy sayısı toplamına bölünür. Çıkan katsayı, ilçe seçim çevresinde Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin aldığı oyla çarpılır. Çıkan rakam o ilçenin il kongresine göndereceği delege sayısını gösterir.

Çeşitli nedenlerle, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin kongresi yapılan ilçede genel seçimlerde almış olduğu oyun belli olmaması halinde, büyükşehir statüsündeki illerde son belediye meclisi, diğer illerde il genel meclisi seçim sonuçlarına göre delege dağılımı belirlenir. Onun da belli olmaması halinde, katsayı hesaplamasında ilin toplam seçmen sayısı; delege sayısı hesabında ise, ilçelerin toplam seçmen sayıları kullanılarak delege dağılımı aynı usulle belirlenir.

İlçe başkanı

MADDE 17

İlçe başkanı, ilçe kongresinde, en az iki en çok üç yıl için seçilir.

Aynı kişi, kesintisiz en fazla üç dönem ilçe başkanı seçilebilir. Aynı Kişi Tekrar Seçilebilir. Kurucu ilçe başkanlığı ve atama ilçe başkanlığı dönem olarak sayılmaz.

İlçe başkanı; Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'ni ilçe düzeyinde temsil eder ve Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin ilçedeki çalışma ve faaliyetlerinin disiplinli bir şekilde yürütülmesini sağlayarak, mahalle ve köy temsilciliklerinin denetimini gerçekleştirir. İlçe yönetim kurulunun gündemini hazırlar ve ilçe yönetim kuruluna başkanlık ederek, parti faaliyetlerinin planlanmasını ve yürütülmesini sağlar. Parti adına ilçede yazışmaları yapar.

İlçe başkanı; ilçe yönetim kurulunun, ilçe çevresindeki belediye meclisi grubunun, ilçe düzeyinde kurulmuş çalışma gruplarının, belde başkanları ve belde yönetim kurullarının, muhtarlık bölgesi görevlileri çalışma gruplarının, Siyasi Partiler Kanununda ve Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğünde belirlenen veya parti organlarıncaya verilen görevleri yerine getirmeleri için uyumlu ve verimli çalışmalarını sağlar.

İlçe başkanı; başkanı olduğu ilçenin ekonomik, sosyal ve yöresel sorunlarını inceler, bunların çözümüne yardımcı olur, belde başkanlarıyla düzenli olarak toplanır. Parti teşkilatları, meslek ve sivil toplum kuruluşları, sendikalar, ulusal ve yerel basınla ilişkileri yürüterek onların sorunlarıyla ilgilenir, çözümlerine katkıda bulunur.

İlçe başkanı, belediye çalışmalarında etkinlik ve başarı sağlamak için Cumhuriyet ve İstiklâl Partili belediye başkanlarıyla sürekli temas halinde olur.

İlçe yönetim kurulu ve divan kurulu

MADDE 18

A) Yönetim Kurulu

İlçe yönetim kurulu; üst kademe parti teşkilatlarının talimatlarına uyararak, ilçede Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi adına, Anayasa'ya, yasalara, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve Programına uygun olarak her türlü siyasi faaliyeti yapmak, yürütmek ve denetlemekle görevlidir.

İlçe yönetim kurulu, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin üye sayısını arttırır.

Partinin siyasi görüş, amaç ve ilkelerinin yayılması ve partinin gelişmesi için gerekli çalışmaları yapar, ilçe kongresi için gerekli hazırlıkları yerine getirir.

İlçe yönetim kurulu, ilçe başkanıyla birlikte; On bir üyeden oluşur.

Asıl üye sayısı kadar da yedek üye seçilir.

Genel İdare Kurulu, ilçe yönetim kurulu üye sayılarını, her bir ilçenin şartlarını göz önünde bulundurarak veya partinin siyasi hedefleri doğrultusunda artırma ve azaltma yetkisine sahiptir.

İlçe Yönetim Kurulu, ilçe çevresinde Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin amaçlarını gerçekleştirerek, başarılı olması için yapılacak çalışmaları düzenlemek ve yürütmekle yükümlüdür.

Bu amaçla; Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin ilkelerini, amaçlarını, Programını, politikalarını ve görüşlerini halka ulaştırmak ve benimsetmek için çalışır. Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'ne ve parti politikalarına karşı yapılabilecek eleştirilere yanıt verir. Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü'nün kurallarını, kongrelerin ve üst yönetim birimlerinin kararlarını uygular.

Kongre ve üst yönetim birimlerinin vereceği görevleri yapar. İlçe düzeyinde oluşturulan çalışma gruplarının, belde teşkilatlarının, muhtarlık bölgesi görevlileri çalışma grupları ve ilçe çevresindeki belediye meclisleri Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi gruplarının çalışmalarını düzenler ve denetler.

Bütün seçimlerde Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi adaylarının başarılı olmasını sağlamak için gerekli çalışmaları yapar ve yaptırır. Seçim teşkilatlanması yapar. Seçim çalışmalarını denetler. Seçimlerle ilgili yasal görevleri zamanında ve eksiksiz yerine getirir.

İlçe çevresindeki mahalle ve köylerin ekonomik, sosyal ve yerel sorunlarını inceler. Bu sorunların çözüme ulaşmasına yardımcı olur. Meslek ve sivil toplum örgütleriyle, sendikalarla, yerel basınla ilişkileri sağlıklı tutarak onların sorunlarıyla ilgilenir, bu sorunların çözüme ulaşmasına katkıda bulunur; bu kuruluşlarda görevli Cumhuriyet ve İstiklâl Parti ile iş birliği yaparak başarılı olmalarına yardımcı olur.

İlçedeki ekonomik, sosyal ve siyasal olaylarla ilgili bilgileri toplayıp değerlendirir ve bu bilgileri üst yönetim birimlerine bildirir.

Üst yönetim biriminin bilgisiyle ilçe sınırları içinde siyasal, toplumsal ve kültürel nitelikte toplantılar düzenler.

Gerekli gördüğü konularda araştırma, inceleme ve değerlendirme yapmak üzere uzmanların ve üyelerin katılacağı çalışmaları programlayarak gerçekleştirir. Partinin gelir kaynaklarını geliştirmek ve arttırmak için çalışmalar yapar.

İl yönetim kurulunun bilgisi ve onayıyla ilçe çevresinde parti çalışmalarını sürdürmek amacıyla çalışma ve seçim büroları açabilir.

Üyeler için düzenlenen Parti içi eğitimle ilgili gerekli çalışmaları yapar.

B) Divan Kurulu

İlçe divan kurulu, ilçe başkanının başkanlığında ve ilçe düzeyinde görev yapan parti içi bir organdır.

İlçe divan kurulu üyeleri, ilçe başkanı tarafından ilçe yönetim kurulu üyeleri arasından belirlenir. İlçe divan kurulu üyeleri; ilçe başkan yardımcısı, ilçe sekreteri veya ilçe muhasibi sıfatıyla görev yaparlar.

İlçe divan kurulunun üye sayısı en az beş en fazla Genel Merkez Başkanlık Divanı üye sayısı kadardır.

İlçe divan kurulu, ilçe başkanının başkanlığında, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ayda en az iki defa toplanır.

İlçe divan kurulu, ilçe başkanının tevdi ettiği işleri yapar, ilçe kongresi ve ilçe yönetim kurulunca alınmış kararların ve verilen görevlerin yürütülmesini sağlar.

İlçe başkanı ilçe divan kurulunun görev dağılımında her türlü değişikliği yapabilir. İlçe divan kurulu üyelerinin iş ve işleyişleri çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Belde teşkilatı

MADDE 19

Belde teşkilatı il ve ilçe merkezleri dışında belediye teşkilatı olan yerlerde kurulur. Belde teşkilatları ilçe başkanlığına bağlıdır. Belde başkanı ilçe yönetim kurulunun teklifi ve il yönetim kurulunun kararıyla atanır. Belde yönetim kurulu belde başkanının teklifi ve ilçe yönetim kurulunun onayıyla atanır. Belde yönetim kurulu üye sayısı üçten az, on birden fazla olamaz.

Belde başkanı; Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin belde düzeyindeki çalışma ve faaliyetlerinin koordinasyon ve yürütmesini sağlar, bu çalışma ve faaliyetlerin denetimini gerçekleştirir ve belde teşkilatını temsil eder. Aynı kişi, kesintisiz en fazla üç olağan dönem belde başkanı atanır veya seçilebilir.

Belde yönetim kurulu ilk toplantısında bir muhasip ve bir sekreter üyeyle yeter sayıda başkan yardımcısı seçer. Belde yönetim kurulu toplantıları en az ayda bir kez yapılır.

Nüfusu iki binden fazla olan beldelerde seçimli kongre yapılıp yapılmamasına ilçe yönetim kurulunun teklifi üzerine il yönetim kurulunca karar verilir.

Belde teşkilatlanmasının hangi usul ve esaslar dahilinde yapılacağı, Siyasi Partiler Kanunundaki hükümler dahilinde çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Belde teşkilatlarının görev süresi, bağlı olduğu ilçe teşkilatının görev süresiyle sınırlıdır.

Mahalle, köy ve sandık temsilciliği

MADDE 20

Mahalle, köy ve sandık bölgesi temsilcilikleri; parti teşkilatlanmasının ve faaliyetlerinin temel zeminidir. Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'ni, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin Programını, seçim taahhütlerini ve faaliyetlerini tanıtmak, mahalledeki aksaklıkları ve talepleri tespit edip rapor etmek, verilecek parti görevlerini yapmak üzere; ilçe ve belde yönetim kurullarınca Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi üyeleri arasından köy, mahalle ve sandık bölgesi temsilcilikleri veya üç kişiden az olmayan temsilci kurulları oluşturulabilir. Bu kurullarda cinsiyet kotasına uygun düzenleme yapılır. Temsilciliklerin ve kurulların görev süresi, bağlı olduğu ilçenin görev süresi ile sınırlıdır. İlçe yönetim kurulu kararıyla, temsilcilik kurulan mahalle veya köylerde oturan üyelerin katılımıyla seçimli kongre düzenlenebilir. Düzenlenen kongrelerde, biri temsilci olmak üzere en az üç üyeden oluşan yönetim kurulları seçilebilir.

Temsilcilerin ve yönetim kurulu üyelerinin görev süresi bağlı olduğu ilçe yönetim kurulunun görev süresi ile sınırlıdır.

İl kongresi

MADDE 21

İl kongresi, il teşkilatının en üst karar ve denetim organıdır. İl kongresi, seçilmiş 600 delegeyle tabii delegelerden oluşur.

Tabii delegeler o ilin Cumhuriyet ve İstiklâl Partili milletvekilleri, il başkanı, il yönetim kurulu üyeleri, il disiplin kurulu başkanı ve üyeleri, Cumhuriyet ve İstiklâl Partili büyükşehir belediye başkanları ile partiye üyeliği ara vermeksizin devam eden seçilmiş eski il başkanlarıdır.

Kurucu il yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile seçilmiş eski il başkanlarının kongreye katılma hakları olmakla beraber, delege sıfatı olmayanların oy kullanma hakları yoktur.

İl yönetim kurulu başkan ve üyeliği sıfatıyla kongrenin tabii üyesi olanlar, yönetim kurulunun ibrasına ilişkin oylamalara katılamazlar.

İl kongrelerinde, il yönetiminin faaliyet ve kesin hesap raporları görüşülür; il başkanı, il yönetim kurullarının asıl ve yedek üyeleri, asıl ve yedek kurultay delegeleriyle il disiplin kurullarının asıl ve yedek üyeleri seçilir ve gündemdeki konular müzakere edilerek karara bağlanır.

İl kongresinde seçilecek kurultay delege sayısı

MADDE 22

İl kongrelerinde, kurultay için seçilecek delege sayısı; TBMM Milletvekili sayısının iki katının, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin son milletvekilliği genel seçiminde aldığı ülke toplam oy sayısına bölünmesiyle bulunacak kat sayının, ilgili il seçim çevresinde alınan oy sayısı ile çarpılması suretiyle bulunur. Kurultay delegeleri gizli oy açık tasnif usulüne göre seçilirler.

Çeşitli nedenlerle Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin genel seçimlerde almış olduğu oyun belli olmaması halinde; büyükşehir statüsünde olan illerde son belediye meclisi, diğer illerde il genel meclisi seçim sonuçlarına göre kurultay delege dağılımı belirlenir.

Kurultay için seçilen delegelerin görev süresi, seçildikleri kongreyi takip eden ilk olağan veya olağanüstü kongrede yeni delegelerin seçimine kadar devam eder.

İl başkanı

MADDE 23

İl başkanı, il kongresinde en az iki en çok üç yıl için seçilir.

Bir kişi en fazla üç dönem il başkanlığı görevine seçilir. Aynı kişi tekrar seçilebilir. Kurucu il başkanlığı ve atama il başkanlığı dönem olarak sayılmaz.

İl başkanı il teşkilatını temsil eder, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin il düzeyindeki çalışma ve faaliyetlerinin disiplinli bir şekilde yürütülmesini sağlar ve ilçe başkanlıkları, mahalle ve köy temsilcilikleriyle alt kademelerinin denetimini gerçekleştirir. İl yönetim kurulunun gündemini hazırlar ve il yönetim kuruluna başkanlık ederek parti faaliyetlerinin planlanmasını ve gerçekleşmesini sağlar. Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi adına ilde yazışmaları yapar.

İl başkanı, il yönetim kurulu üyeleri arasından il divan kurulu üyelerini atar.

İl başkanı; il yönetim kurulunun, ilçe yönetim kurulunun, il veya büyükşehir belediye meclisi grubunun, il genel meclisi grubunun, il düzeyinde kurulmuş çalışma gruplarının kanun ve tüzükle belirlenen veya parti organlarınca verilen görevleri yerine getirmeleri için uyumlu ve verimli çalışmalarını sağlar.

Başkanı olduğu ilin çevresindeki ilçelerin ekonomik, sosyal ve yerel sorunlarını inceler. Bunların çözümüne yardımcı olur. İlçe başkanlarıyla düzenli olarak toplanır.

Parti teşkilatıyla, meslek ve sivil toplum örgütleriyle, sendikalarla, ulusal ve yerel basınla ilişkileri sağlıklı tutarak onların sorunlarıyla ilgilenir, bu sorunların çözüme ulaşmasına katkıda bulunur; bu kuruluşlarda görevli Partililer ile iş birliği yaparak başarılı olmalarına yardımcı olur.

İl başkanı, il çevresindeki il genel meclisi grubunu, belediye meclisleri gruplarını ve Cumhuriyet ve İstiklâl Partili belediye başkanlarını, çalışmalarını yönlendirmek, değerlendirmek ve eş güdüm sağlamak amacıyla ayrı ayrı veya birlikte toplantılara çağırabilir.

İl başkanı, il yönetim kurulunun teklifi, Genel İdare Kurulunun onayıyla seçim işlerini ve çalışmalarını yürütmek, parti politikalarını geliştirmek ve güçlendirmek, ilde yaşanan siyasi, iktisadi ve sosyal olayları araştırmak ve raporlamak için çeşitli ihtisas komisyonlarının kurulmasını sağlar ve bu komisyonlara başkanlık eder.

İl yönetim kurulu ve divan kurulu

MADDE 24

A) Yönetim Kurulu

İl yönetim kurulu, üst kademe parti teşkilatlarının talimatlarına uyarak, ilde Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi adına, Anayasa'ya, kanunlara, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve Programına uygun olarak her türlü siyasi faaliyeti yapmak, organize etmek ve denetlemekle görevlidir.

İl yönetim kurulu, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin üye sayısını artırmak, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin siyasi görüş, amaç ve ilkelerinin yayılması ve Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin gelişmesi için gerekli çalışmaları yapmak, il kongresi için gereken hazırlıkları yerine getirmekle görevlidir.

İl yönetim kurulu Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin ilkelerini, amaçlarını, programını, politikalarını ve görüşlerini halka doğru ve şeffaf bir biçimde anlatmak için gerekli çalışmayı yapar. Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'ne ve Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Programına karşı yapılabilecek eleştirileri yanıtlar.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü'nün kurallarını, kongrelerin ve üst yönetim birimlerinin kararlarını uygular; il düzeyinde oluşturulan çalışma gruplarının, ilçe teşkilatlarının, il veya büyükşehir belediye meclisi grubunun ve il genel meclisi grubunun çalışmalarını ve ilçe teşkilatlarının hesaplarını yılda en az bir kez denetler.

Bütün seçimlerde, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi adaylarının başarılı olmasını sağlamak için il düzeyinde ve ilçelerde gerekli çalışmaları yapar ve yaptırır. Seçim çalışmalarını denetler. Seçimlerle ilgili yasal görevlerini zamanında ve eksiksiz yerine getirir.

İl çevresinin genel anlamdaki ekonomik, sosyal ve yerel sorunlarını inceler. Bunların çözümüne yardımcı olur. Meslek ve sivil toplum örgütleriyle, sendikalarla, ulusal ve yerel basınla ilişkileri sağlıklı tutarak, onların sorunlarıyla ilgilenir, bu sorunların çözüme ulaşmasına katkıda bulunur.

İl çevresinin ekonomik, sosyal ve yerel sorunlarını inceler. Bunların çözümü için proje geliştirir. Çözüm önerilerini Genel Merkez, kamuoyu ve yetkili idari birimler ile paylaşır.

İl çevresinde uygun yerlerde, siyasal, toplumsal ve kültürel nitelikte toplantılar düzenler ve üst yönetimi bilgilendirir.

İl yönetim kurulu, seçim çevresinde, seçim dönemlerinde veya uygun görülen zamanlarda her tür seçim çalışmalarını sevk ve idare edecek kurullarla, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü'nde tanımlanmış yardımcı kurullar oluşturabilir. Bu kurulların iş ve işleyiş usullerini belirleyebilir.

İl yönetim kurulu, il başkanıyla birlikte; On bir üyeden Oluşur.

Asıl üye sayısı kadar da yedek üye seçilir.

Genel İdare Kurulu, il yönetim kurulu üye sayılarını, ilin siyasi şartları veya Partinin hedefleri doğrultusunda arttırma ve azaltma yetkisine sahiptir.

İl yönetim kurulunun başkanı, il başkanıdır.

İl başkanı; il sekreteri, il muhasibi ve birisi seçim işlerinden sorumlu olmak üzere il başkan yardımcılarında görev dağılımı yapar. İl başkanı bu görev dağılımında her türlü değişiklik yapılabilir.

B) Divan Kurulu

İl divan kurulu il başkanının başkanlığında, il düzeyinde görev yapan parti içi organdır.

İl divan kurulu üyeleri; il başkanı tarafından il yönetim kurulu üyeleri arasından belirlenir. İl divan kurulu üyeleri il başkan yardımcısı, il sekreteri veya il muhasibi sıfatıyla görev yaparlar.

İl divan kurulunun üye sayısı en az beş en fazla genel merkez başkanlık divanı üye sayısı kadardır. İhtiyaç duyulan illerde il divan kurulu üye sayısı il başkanının teklifi Genel Başkanın onayı ile yarısına kadar arttırılabilir.

İl divan kurulu il başkanının başkanlığında, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile ayda en az iki defa toplanır.

İl divan kurulu, il başkanının tevdi ettiği işleri yapar, il kongresi ve il yönetim kurulunca alınmış kararların ve verilen görevlerin yürütülmesini sağlar.

İl başkanı il divan kurulunun görev dağılımında her türlü değişikliği yapabilir.

İl divan kurulu üyelerinin iş ve işleyişleri çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

İL VE İLÇE TEŞKİLATLARINA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER

Yönetim kurullarının toplantı ve karar yeter sayısı

MADDE 25

Kurul toplantıları esas olarak teşkilat binasında yapılır. Başkanın önerisi, yönetim kurulunun onayıyla önceden gün ve saati belirtilmek ve yönetim kurulu üyelerine tebliğ edilmek koşuluyla, mülkî sınırlar içerisinde başka bir yerde de yönetim kurulu toplanabilir.

Yönetim kurulları tarafından çağrılıp dinlenmesine karar verilenler dışında, kurul üyesi olmayanlar toplantılara katılamaz.

İl ve ilçe yönetim kurulları, en az ayda bir defa olağan toplanır. Gerekli görülen hallerde illerde il başkanı, ilçelerde ilçe başkanı tarafından veya il ve ilçe yönetim kurulu üye tam sayısının dörtte birinin yazılı isteği ile yönetim kurulları belirtilen gün ve saatte olağanüstü toplantıya çağırılabilir.

Olağanüstü toplantılarda sadece toplantı gündeminde olan konular görüşülür.

Yönetim kurulları salt çoğunlukla toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır.

Oylarda eşitlik olması halinde başkanın katıldığı görüş kabul edilmiş sayılır.

Yönetim kurulu kararları, karar defterine yazılır ve toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanır. Karara muhalif olanlar gerekçelerini karar defterine şerh düşmekle yükümlüdür. Gereksiz muhalefet şerhi yok hükmündedir.

Toplantı günü bildirilmiş olmasına rağmen, haklı bir mazereti olmaksızın, üst üste üç veya iki yılda toplam altı toplantıya katılmayan üye, yönetim kurulu üyeliğinden istifa etmiş sayılır.

İstifa etmiş sayılan üyenin bir üst kademeye itiraz hakkı vardır. Üst kademe kararı kesindir. Ancak bu fıkra, üst kademece belirlenmiş kongre takvimi içerisinde uygulanmaz.

İstifa etmiş sayılan yönetim kurulu üyesinin istifa kararı kesinleştikten sonra yerine sırasıyla yedek yönetim kurulu üyelerinden çağrılır.

Yönetim kurulu başkan ve üyeliklerinde boşalma

MADDE 26

Yönetim kurulu asil ve yedek üyeliklerinde el çektirme suretiyle toplu bir boşalma olduğu hallerde Genel Başkanın teklifi ve Genel İdare Kurulunun kararıyla geçici yönetim kurulu ve başkanı atanır.

Atanan geçici yönetim kurulları atandıkları tarihten itibaren kanunda öngörülen süreler içerisinde kongre kararı alır.

İstifa suretiyle yönetim kurulundan eksilen üyelikler yedek üyelere sırasına göre çağrılarak tamamlanır. Yedek üyelere birlikte yönetim kurulunun salt çoğunluğu sağlanamıyorsa, kurul toptan işten çekilmiş sayılır ve Genel İdare Kurulu tarafından geçici yönetim kurulu atanır.

Ölüm, istifa veya parti üyeliğinin düşmesi nedeniyle başkanlığın boşalması hallerinde, yönetim kurulu tarafından, yönetim kurulu üyeleri veya parti üyeleri arasından yeni bir başkan gizli oyla seçilir.

Geçici yönetim kurulu atanması durumunda ise; atanmış olan başkanlığın boşalması halinde, Genel İdare Kurulu tarafından yeni geçici başkan ve yönetim kurulu atanır.

İl ve ilçe kongrelerinin olağanüstü toplanması, Genel Başkan, Genel İdare Kurulu kararıyla veya kademe delege tam sayısının beşte birinin parti müfettişi huzurunda veya noterlikte tevsik edilmiş yazılı isteğiyle yapılır. Talebin seçimli olması halinde, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü'nün 37nci maddesinin 4üncü fıkrasındaki oran aranır ve kademe organlarının tümü için seçim yapılır.

Şartların oluşması halinde, kademe yönetim kurulunun gerekli hazırlıkları yaparak talebin tebliğinden itibaren kırk beş gün içinde olağanüstü kongreyi toplaması zorunludur. Olağanüstü toplantının gündemi, toplantıyı talep edenlerce belirlenir. Gündemin neden ibaret olduğu karar veya talep yazısında belirtilir. Olağanüstü toplantı gündemine başka gündem maddesi eklenemez.

Birden fazla görev yasağı

MADDE 27

İl ve ilçe teşkilatında başkan veya yönetim kurulu üyeliklerine seçilmiş olanlar, kongre delegelikleri hariç olmak üzere tek görev yürütebilir.

Mahalli idareler seçimlerinde belediye başkanlığı, belediye meclis üyeliği veya il genel meclisi üyeliğine aday olanlar, teşkilat kademelerinde başkan ve kurul üyeliklerinden istifa etmiş sayılır. Seçilen belediye başkanları, belediye meclis üyeleri veya il genel meclisi üyeleri, seçildikten sonra teşkilat kademelerinde görev alabilirler.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin TBMM Grubu Yönetim, Disiplin ve Denetim Kurullarının asıl ve yedek üyeleri ile TBMM Başkanlık Divanında görevli olan milletvekilleri, Genel İdare Kurulu veya Disiplin Kurulu asıl ve yedek üyesi olamaz.

Her kademe disiplin kurullarında görev alanlar, kurultay ve kongreler ile TBMM Parti Grubu üyelikleri hariç, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin diğer organlarında görev alamaz, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'ne herhangi bir iş ve hizmet bağıyla bağlı olamaz ve Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nden herhangi bir suretle gelir sağlayamaz.

Bir disiplin kurulunda görev alan kimse, diğer bir disiplin kurulunda görev alamaz. Eşler, birinci ve ikinci derecede kan ve sihrî hısımlar, aynı disiplin kurulunda görev alamaz ve bunlarla ilgili kararlara katılamaz.

Kongreler

MADDE 28

Kongreler en az iki en fazla üç yıl içerisinde toplanır.

Genel İdare Kurulunca belirlenecek kongre takvimi içinde olmak şartıyla belde ve ilçe kongrelerinin günlerini il yönetim kurulları, il kongrelerinin günlerini ise Genel İdare Kurulu belirler.

İl ve ilçe kongrelerinde, üst kademe kongresi için seçilmesi gereken sayıda asıl, bu miktarın en az dörtte biri kadar, en fazla da yarısı kadar yedek delege seçimi yapılır. Ancak bu madde kapsamında seçilecek yedek delege sayısı ikiden az olamaz. Seçilmiş delegelerin herhangi bir sebeple parti üyeliğinin düşürülmesi halinde öncelikle varsa aynı cinsiyetten yedek delegeler sırayla davet edilir ve yerine çağrıldıkları delegenin kalan süresini tamamlarlar.

Genel İdare Kurulu, delege seçimlerinde Siyasi Partiler Kanunu ve Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü'nün hükümlerine aykırılık olmasının tespit edilmesi haline münhasır olmak üzere ilçe, il ve kurultay delege seçimlerini, il ve ilçe ölçeğine göre kısmen veya tamamen iptal edip yeniden

yapılmasına, Genel İdare Kurulu üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyu ile karar verebilir.

Adaylar ilan edilen delege listelerinin onaylı bir suretini il ve ilçe başkanlığından yazılı olarak talep edebilirler. Bu durumda talep tarihinde onaylı bir liste sureti aday üyeye verilir.

Bu tüzükte yer alan ilçe seçim kurulu ve ilçe seçim kurulu başkanı Yüksek Seçim Kurulu tarafından görevlendirilen kongrelerin yapılacağı yerdeki yetkili ilçe seçim kurulu ve ilçe seçim kurulu başkanıdır. Sandık kurulu ise kongrenin yapılacağı yer ilçe seçim kurulu tarafından kongre seçimlerinde görev verilen sandık kuruludur.

Kongre gündemi

MADDE 29

Kongre gündemi, kendi kademelerinin yönetim kurulunca hazırlanır. Gündemin kanunlara, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğüne uygun olarak hazırlanmasından ilgili yönetim kurulu sorumludur. Gündem maddelerinin sırası hazır bulunan delegelerin onda birinin teklifi ve kongreye katılanların salt çoğunluğunun kararıyla değiştirilebilir veya aynı şekilde gündeme yeni maddeler ilave edilebilir.

Kongreye davet, yoklama ve kongrenin açılması

MADDE 30

İl ve ilçe kongrelerinin yeri, günü, saati ve gündemiyle kongreye katılacak Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi üyelerini belirleyen listeler, kongreden en az on beş gün önce ilçe seçim kuruluna bildirilerek il ve ilçe merkezlerinde üye adres ve telefon bilgilerini ihtiva eder şekilde ilan edilir. İl ve ilçe kongreleri yine en az on beş gün öncesinden gündemi de ihtiva edecek şekilde mahalli bir gazetede veya gazetelerde ilan edilebileceği gibi telefon, e-posta veya kısa mesaj servisi (SMS) yöntemlerinden en az biri aracılığıyla da ilan edilebilir.

İl ve ilçe başkanları kongreye yüksek oranda katılımı sağlamak amacıyla gerekli sözlü ve yazılı duyuruda bulunmakla yetkili ve görevlidir.

Kongrenin yeri, tarihi ve saati; telefon, e-posta veya kısa mesaj servisi (SMS) yöntemlerinden en az biri aracılığıyla da delegelere bildirilir.

Yapılan ilan ve bildirimlerde, ilk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamaz ise ikinci toplantının yeri, günü ve saati de belirtilir. İlk toplantı ile ikinci toplantı arasındaki süre en az bir en çok on beş gündür.

Kongrede kararlar, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğünde yazılı istisnai durumlar saklı kalmak üzere, oylamaya katılanların salt çoğunluğu ile alınır.

İlçe seçim kurulu başkanı, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de incelemek suretiyle, varsa eksiklikleri tamamlattırdıktan sonra seçime katılacakları belirleyen listeyi onaylar ve iade eder. Onaylanan listenin tasdikli örneği başvurusu üzerine aday olmak isteyen parti üyelerine de verilir.

Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar kongrenin toplantı tarihinden yedi gün önce partinin ilgili teşkilatının bulunduğu binada asılmak suretiyle ilan edilir. İlan süresi üç gündür. Ayrıca yine toplantı tarihinden yedi gün önce toplantının yeri ve tarihi, mahallin en büyük mülki amirliğine de bildirilir.

İlan süresi içinde, listeye yapılacak itirazlar ilçe seçim kurulu başkanı tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır. Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından onaylanarak partinin ilgili teşkilatına gönderilir.

Kongrelerde yapılacak seçimler, ilgili seçim kurulunun gözetimi ve denetiminde yapılır.

Kongre başlamadan önce yeter sayısının varlığı, yoklama cetvelindeki imzalar sayılmak suretiyle kongresi yapılacak teşkilatın sekreteri ile iki yönetim kurulu üyesi veya en az üç delegenin imzasını taşıyan bir tutanakla tespit edilir.

Kongrenin açılışı, kongresi yapılacak teşkilatın başkanı veya onun görevlendireceği yönetim kurulu üyesi tarafından yapılır. Başkanın yokluğunda bu görev sekreter üye tarafından yapılır. Sekreterin de yokluğu halinde kongreyi hazır bulunan en yaşlı delege açar.

İl ve ilçe kongreleri delege toplam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır. İlk toplantıda yeterli

katılımının olmaması halinde, ikinci toplantı katılanlarla yapılır.

Kongre başkanlık divanının oluşumu ve görevleri

MADDE 31

Kongre açıldıktan sonra bir divan başkanı, bir divan başkan yardımcısı ile üç kâtip üyeden müteşekkil bir başkanlık divanı seçilir.

Divan için önergeler, delege tam sayısının en az onda birinin imzası ile kongreyi açan kişiye verilir. Divan Başkan ve üyeleri seçimi, el kaldırmak suretiyle açık oyla yapılır.

Kongre divan başkanı ve üyeleri; kongrenin Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve ilgili mevzuata uygun olarak gerçekleşmesini temin için gerekli önlemleri almak, düzen ve ahenk içinde yürütmek, kongre gündemini icra etmek, kongre tutanağını düzenleyip muhafaza ederek kesinleşen kongre sonuçlarını ve seçilenlerin cetvelini ilgili yerlere ulaştırmak üzere, seçilen yeni yönetime teslim etmekle görevli ve yetkilidir.

Divan başkanı toplantıyı yönetir, söz isteyenlere, makul süreler içerisinde söz verir.

Kongre divanı, ortaya çıkan lüzum üzerine kararlarını üye sayısının salt çoğunluğuyla verir. Oyların eşitliği hâlinde kongre divan başkanının bulunduğu taraf, çoğunluğu sağlamış sayılır.

Kongre divan başkanı, toplantı sırasında düzeni bozanları sözlü uyarır, sözlü uyarıya rağmen düzeni bozmaya devam edenler, oy verme hakları saklı kalmak kaydıyla toplantıdan çıkarılır, seçimlere geçildiğinde oy kullanmak üzere toplantıya alınır. Divan başkanı, gerekli görürse kongreye ara verip, izleyici yerlerini boşaltabilir. Bu konuda alınacak karar kesindir.

Kongrenin görev ve yetkileri

MADDE 32

Kongrelerde:

- a) Yönetim kurullarının faaliyet raporları görüşülür ve karara bağlanır.
- b) Yönetim kurullarının muhasebe ve kesin hesap raporuyla ilgili işlemleri görüşülür ve karara bağlanır. Delegelerin onda birinin teklifi veya divan başkanının isteğiyle kesin hesap raporunu incelemek üzere üç üyeden az olmamak üzere bir komisyon kurulabilir ve komisyonun vereceği rapor kongrece kabul veya reddedilir. Kesin hesap raporu kongre tarafından kabul edilirse, ilgili yönetim kurulu ibra edilmiş sayılır.
- c) Parti gündemi ve ülke gündemine dair her türlü konu, kanunlara ve ilgili mevzuata aykırı olmamak kaydıyla görüşülür ve karara bağlanır. Kongre gündemine ilişkin teklifler, kongre delegelerinin onda birinin yazılı önerisiyle gündeme alınır.
- d) Yönetim kurullarının başkanları, asıl ve yedek üyeleri, il disiplin kurulu asıl ve yedek üyeleri ile bir üst kongrenin veya kurultayın asıl ve yedek delegelerinin seçimi gerçekleştirilir.

Kongrelerde adaylık ve seçimler

MADDE 33

İl veya ilçe başkanları ve yönetim kurullarının seçimleriyle bir üst kongre veya kurultayın delege seçimleri ve il disiplin kurulu seçimleri kanunlara uygun olarak, yargı gözetimi ve denetimi altında gizli oy ve açık tasnif yöntemiyle yapılır. İl ve ilçe kongrelerinde bütün seçimler birlikte yapılır.

Seçilme yeterliliğine sahip her Parti üyesi, delege tam sayısının en az yirmide biri delegenin teklifi ile kongre seçimlerinde adaylığını koyabilir veya aday gösterilebilir. Delegeler birden fazla aday veya listeyi teklif edemez. Blok veya çarşaf listelerin dışında ferdi aday da olunabilir.

Kongrelerde kural olarak blok liste yöntemi uygulanır ancak, kongre üyelerinin beşte birinin yazılı başvurusu ve kongreye katılanların salt çoğunluğunun karar vermesiyle çarşaf liste yöntemi de kararlaştırılabilir.

Divan başkanı kongrelerde seçilecek organlara adaylık müracaatı için makul bir süre tespit eder, kongreye duyurur, bu süre sonunda müracaat eden adayları ilan eder ve kongre salonunda görünür bir yerde asılmasını temin eder.

Adaylıktan çekilme ve itirazlar varsa, karara bağlanarak adaylar kesinleşir.

İlçe seçim kurulu başkanı, seçimler için yeteri kadar sandık kurulu oluşturur. Sandık kurulu, bir başkan ve iki üyeden oluşur. Sandık kurulu başkanıyla bir üye memurlar; diğer üye ise aday olmayan Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi üyeleri arasından seçilir. Her sandık için aynı şekilde ve sayıda yedek sandık kurulu belirlenir. Sandık kurulu başkanının yokluğunda, memur üye sandığa başkanlık eder. Sandık kurulu, kanunun ve Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü'nün öngördüğü esaslara göre seçimlerin yürütülmesi ve oyların tasnifiyle görevli olup bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız devam eder.

A) Blok Liste:

Blok listeyle seçim yapılacaksa; blok listeler yeteri kadar çoğaltılır ve varsa ferdi aday pusulalarıyla birlikte mühürlenmek üzere ilçe seçim kurulu başkanına veya sandık kurulu başkanına teslim edilir ve mühürlendikten sonra oy pusulası olarak kullanılır. Birden fazla blok listeyle seçim yapılması halinde delege bu listelerden birinde bulunan adayı çizebilir yerine diğer listedeki bir adayı veya ferdi adayın ismini yazabilir. Her organın seçilecek aday sayısından fazla aday ismi yazılması halinde oy pusulası geçersiz sayılır.

Bir zarftan birden fazla aynı içerikli blok liste çıkarsa bunlardan biri geçerli sayılır. Farklı içerikli birden fazla blok liste çıkması durumunda ise hiçbiri dikkate alınmaz ve geçersiz oy olarak kabul edilir.

B) Çarşaf Liste:

Çarşaf liste usulü kabul edilirse; kongre divan başkanı seçilecek kurulların her biri için ayrı ayrı adaylığa müracaat için makul bir süre belirler. Bu süre içinde müracaat eden toplu ve ferdi adayların isimlerinin başlarına kare veya daire şeklinde kutucuklar konularak her kurul için ayrı ayrı çarşaf listeyi hazırlar. Divan başkanı adayların hangi harften itibaren sıralanacağını kurayla belirler.

Çarşaf listeler bu şekilde hazırlandıktan sonra divan bir nüshasını tasdik ederek muhafaza eder. Yeteri kadar çoğaltılan listeler ve oy zarfı mühürlenmek üzere ilçe seçim kurulu başkanına veya sandık kurulu başkanına teslim edilir. Mühürlenmiş çarşaf liste oy pusulası olarak kullanılır.

Delegeler, seçilecek organın sayısı kadar adayı işaretleyebilir, aday sayısından fazla veya seçilecek üye sayısının yarısından az işaretli oy pusulaları geçersiz sayılır.

Oy pusulasında veya zarfında kimin tarafından verildiğine dair işaret bulunan oylarla ilçe seçim kurulu veya sandık kurulu mührü bulunmayan oylar geçersiz sayılır.

Kesinleşmiş delege listesinde adı yazılı olmayanlar oy kullanamazlar. Delege oyunu bizzat kullanır.

Sandıklar açılır ve oy sayım dökümü yapılır.

Kongre seçimlerine itirazlar ve kongrenin kesinleşmesi

MADDE 34

Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilir, sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanakların bir örneği seçim yerinde asılmak suretiyle ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler, tutanağın bir örneğiyle birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına verilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemlerle tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına karşı, ilçe seçim kurulu başkanlığına itiraz edilebilir. Bu itirazlar ilçe seçim kurulu başkanı tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.

İlçe seçim kurulu başkanının kararı, seçimlerin iptali ve yenilenmesi yönünde ise, bir aydan az ve iki aydan fazla olmayacak bir süre içerisinde, ilçe seçim kurulu başkanının belirleyeceği tarihte

seçimler tekrar yapılır.

Kongre tutanakları, kongre başkanlık divanı tarafından en az üç suret düzenlenerek yeni seçilen yönetim kuruluna verilir. Bu tutanakların bir sureti bir üst kademe yönetimine gönderilir.

Kongrelerde seçilen yönetim kurullarıyla atanan yönetim kurulları, Tüzükte belirtilen bir göreve seçilenlerin adı, soyadı, doğum yeri ve tarihi, mesleği veya sanatı, ikametgâhı, nüfus cüzdanı örneği seçilme tarihinden başlayarak on beş gün içinde o mahallin en büyük mülki amirliğine yazıyla gönderilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM GENEL MERKEZ TEŞKİLATI KURULTAY

Kurultay delegeleri

MADDE 35

Kurultay, seçilmiş üyelerle tabii üyelerden teşekkül eder.

a) Seçilmiş delegeler TBMM üye sayısının iki katından fazla olamaz. TBMM üye tam sayısının değiştirilmesi durumunda, yapılacak ilk kongrelerde TBMM üye tam sayısının iki katı, il kongrelerince seçilecek delege sayısı olarak dikkate alınır,

b) Tabii delegeler Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin Genel Başkanı, Genel İdare Kurulu, Merkez Disiplin Kurulu, Partili bakan ve milletvekilleriyle üyelikleri devam eden Parti Kurucularıdır. Parti Kurucuları seçilmiş delegelerin yüzde on beşinden fazla ise kurucular arasından seçilecek tabii delegeler Genel Başkan tarafından belirlenir. Parti üyeliğinden ayrılmış kurucular tekrar partiye üye kaydedilmiş olsa bile kurucu sıfatı ile tabii delege olamaz.

c) Taşındıkları sıfat dolayısıyla kurultay delegesi olan kişiler, ayrıca il kongrelerince delege olarak seçilemezler.

Kurultayın görev ve yetkileri

MADDE 36

Kurultay, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin en üst organıdır. Partiyle ilgili her konuda son ve kesin karar yetkisine sahiptir.

a) Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Genel Başkanını, Genel İdare Kurulu ve Merkez Disiplin Kurulunun asıl ve yedek üyelerini gizli oylamayla seçmek,

b) Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve Programında değişiklik yapmak, Genel İdare Kurulu faaliyet raporuyla gelir, gider ve kesin hesabını kabul veya reddetmek; Genel İdare Kurulu faaliyet raporuyla gelecek dönem bütçesini müzakere edip karara bağlamak, yönetimin ibrası kabul veya reddetmek konusunda karar vermek,

c) Partiye üye kabul etmek,

d) Genel nitelikte olmak şartıyla ülke ve Parti politikalarına ilişkin tavsiye kararları veya bağlayıcı kararlar almak.

e) Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve Programını, adını ve simgesini değiştirmek, tüzel kişiliğinin feshine, başka partiyle birleşmesine karar vermek, fesih kararı vermesi halinde Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'ne ait malların tasfiyesi ve intikal şekli ve yerini karara bağlamak,

f) Siyasi Partiler Kanunu ve Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğünde verilen diğer görevleri ifa etmek, gündeminde yer alan konuları müzakere edip karara bağlamak,

g) Her kademe disiplin kurullarınca verilen disiplin cezalarını ilgili hükümlere göre affetmek Kurultayın görev ve yetkilerindedir.

Olağan ve Olağanüstü Kurultay

MADDE 37

Kurultayın olağan toplantıları, Genel Başkan veya Genel İdare Kurulunun tespit edeceği yer ve zamanda yapılır.

Genel Başkan ve Genel İdare Kurulu, iki yıldan az, üç yıldan çok olmayan bir süre içerisinde kurultayı toplamak zorundadır.

Kurultayın olağanüstü toplantıları, Genel Başkan veya Genel İdare Kurulunun gerek görmesi halinde veya kurultay delegelerinin en az beşte birinin noterden onaylı yazılı istemleri üzerine altmış gün içerisinde yapılır.

Seçimli olağanüstü kurultay, Genel Başkan veya Genel İdare Kurulunun gerek görmesi halinde veya kurultay delegelerinin, en az üçte birinin noterden onaylı yazılı istemleri üzerine altmış gün içerisinde yapılır. Yetkili organların altmış gün içerisinde kurultayı toplamaması durumunda, istemde bulunanların noter onaylı taleplerinde belirledikleri üç asıl ve iki yedekten oluşan çağrı heyeti tarafından olağanüstü kurultay toplanır. Noter onaylı taleplerde farklı isimlerin önerilmiş olması durumunda en fazla imzayla önerilen isimler çağrı heyeti vazifesini yerine getirir.

Olağan toplantıların gündemini Genel İdare Kurulu, olağanüstü kurultay gündemini ise daveti yapan organ veya çağrıyı yapan delegeler tespit eder.

Olağanüstü kurultay isteğinin, usulüne uygun olarak Genel Merkeze ulaşmasından başlayarak altmış gün içinde olağanüstü kurultay toplanır. Gündemsiz kurultay çağrısı yapılamaz.

Kurultayın yeri, günü, saati ve gündemiyle çoğunluk sağlanamadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususlar toplantıdan en az on beş gün önce il başkanlıklarına bildirilir. Mutat vasıtalarla ilan edilir.

Ayrıca kurultayın yeri, zamanı ve gündemiyle çoğunluk sağlanamadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya dair hususlarla kurultay delege listesi, toplantıdan en az on beş gün önce ilçe seçim kurulu başkanlığına bildirilir.

İlçe seçim kurulu başkanı, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa eksiklikleri tamamlattırdıktan sonra seçime katılacakları belirleyen listeyle yukarıdaki fıkrada belirtilen diğer hususları onaylar.

Siyasi Partiler Kanununun 21inci maddesindeki esaslar dâhilinde ilçe seçim kurulu başkanı tarafından onaylanan bu listeler kurultay toplantı tarihinden yedi gün önce Parti Genel Merkez binasına asılarak ilan edilir.

İlan süresi üç gündür ve bu süre içerisinde yapılacak itirazlar, ilçe seçim kurulu tarafından en geç iki gün içerisinde karara bağlanır. Kesinleşen ve mühürlenerek Partiye iade edilen listeye hiçbir suretle itiraz edilemez.

İlçe seçim kurulunca onaylanarak kesinleşen liste, kurultayın delege yoklama çizelgesini oluşturur.

Kurultay, kurultay delegeleri tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır.

Kurultayda yapılacak seçimler, ilçe seçim kurulunun gözetimi ve denetiminde yapılır. İlk toplantıda kongre yeter sayısı sağlanamaz ise, ikinci toplantı hazır bulunan delegelerle yapılır.

Görüşmeler, gündem sırasına göre yapılır. Müzakerelere katılım, talep sırasına göre yürütülür. Parti Genel Başkanı, Genel İdare Kurulu üyeleri, komisyon başkan veya sözcülerinin konuşma taleplerine öncelik verilir.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve Programında değişiklik yapılmasına veya partinin genel politikasını ilgilendiren konularda karar alınmasına bağlı teklifler hakkında karar verilebilmesi için teklifin; Genel Başkan, Genel İdare Kurulu veya kurultay delegelerinin en az onda biri tarafından ileri sürülmüş olması gereklidir.

Bu gibi teklifler, kurultay divanı tarafından seçilecek bir değerlendirme komisyonunda görüşüldükten sonra, komisyon raporu ile birlikte incelenir ve karara bağlanır.

Kurultay, gündem maddeleri bitinceye kadar aralıksız devam eder.

Kurultayın açılışı

MADDE 38

Olağan ve Olağanüstü Kurultay, usulüne uygun olarak yoklama yapıldıktan ve delegelerinin tam sayısının salt çoğunluğunun varlığı tespit edildikten sonra, Genel Başkan veya görevlendireceği kişi tarafından açılır. Genel Başkan Olağanüstü Kurultaya katılmamış ve kimseyi de görevlendirmemiş ise, kurultay çağrı heyetinin görevlendireceği kişi tarafından açılır.

Karar yeter sayısı, kurultaya katılanların salt çoğunluğudur. Oylarda eşitlik halinde Genel Başkanın oyu doğrultusunda karar alınır.

Delege tam sayısının salt çoğunluğu ilk toplantıda sağlanamamışsa belirli günde ikinci toplantı aynı usulle açılır. İkinci toplantıda delege tam sayısının salt çoğunluğu aranmaz ve kurultay hazır bulunanlarca usulüne uygun olarak gerçekleştirilir.

İkinci toplantıda da karar yeter sayısı hazır bulunanların salt çoğunluğudur.

Kurultay divanı

MADDE 39

Kurultayın açılışıyla birlikte, bir kurultay divan başkanı, iki başkan yardımcısı ve dört kâtip üyeden müteşekkil kurultay başkanlık divanı seçilir. Başkan yardımcıları ve kâtip üyeler başkanın yaptığı görev taksimine göre görev icra ederler.

Kurultay divan başkan adayı için önergeler, delege tam sayısının en az onda birinin imzası ile kongreyi açan kişiye verilir. Kurultay Divan Başkan adayı ve divan üyeleri seçimi, el kaldırmak suretiyle açık oyla yapılır.

Divan başkanlığı için önerilen isimler tek tek oylanır ve her biri için "kabul edenler" sayılır.

Oylama bitimiyle kongre divan başkanlığını kazanan isim açıklanır ve sonrasında kongre başkanlık divanının diğer üyeleri yine el kaldırmak suretiyle açık oyla seçilirler.

Kurultay divan başkanı ve üyeleri, kurultayın, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü, ilgili kanunlar ve mevzuata uygun olarak gerçekleşmesini temin için gerekli önlemleri almak, kurultay gündemini icra etmek, kurultayın ahengini ve düzenini sağlamak, tutanağı düzenlemek ve muhafaza etmekle yetkili ve görevlidir.

Divan başkanı, söz talebinde bulunanların sırasını tespit eder, söz isteyenlere, takdir edeceği süreler içerisinde söz verir. Söz talebinde; Genel Başkan, Genel İdare Kurulu üyeleri ile komisyon başkanları veya sözcülerine öncelik tanınır. Kurultayda delege olmayanların ve misafirlerin söz talebi kurultay delegelerinin kabulüne bağlıdır.

Kurultay başkanlık divanı, kararlarını üye sayısının salt çoğunluğuyla verir. Oyların eşitliği hâlinde başkanın bulunduğu taraf, çoğunluğu sağlamış sayılır.

Kurultay divan başkanı, toplantı sırasında düzeni bozanları sözlü uyarır, sözlü uyarıya rağmen düzeni bozmaya devam edenler, oy verme hakları saklı kalmak kaydıyla toplantıdan çıkarılır.

Kurultay divan başkanı, gerekli görürse kurultaya ara verip, izleyici yerlerini boşaltabilir. Bu konuda alınacak karar kesindir.

İlan edilmiş gündem maddeleri arasında sıra değişikliği veya başka bir konunun gündeme alınması, genel kurul kararıyla mümkündür. Gündem değişikliği taleplerinin görüşülüp karara bağlanabilmesi için, talebin delege sayısının onda biri tarafından teklif edilmesi ve katılan delegelerin salt çoğunluğuyla kabul edilmesi gerekir. Bu talebin yazılı olarak gündemin okunmasını takiben kurultay divanına sunulması gerekir.

Açılış konuşmaları ve raporların okunması

MADDE 40

Kurultay divanının seçiminden sonra, açılış konuşması için Genel Başkana veya Genel Başkan hazır bulunmuyorsa, Genel Başkanın görevlendireceği kişiye söz verilir. Kurultayda ikisi de hazır bulunmuyorsa, Kurultay divanı durumu tutanakla tespit eder ve konuşma yapılmaz.

Bir Genel İdare Kurulu üyesi tarafından faaliyet raporu okunur, komisyon kurulmasına gerek görülmez ise el kaldırmak suretiyle oylanır. Mali hesapların okunması için bir Genel İdare Kurulu üyesine söz verilir, komisyon kurulmasına gerek görülmez ise aynı şekilde el kaldırmak suretiyle oylama yapılır.

Komisyonların oluşumu

MADDE 41

Aşağıdaki teklifler, kurultay tarafından seçilecek bir komisyonda görüşüldükten sonra, komisyon raporuyla birlikte incelenir ve karara bağlanır.

a) Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğünde ve Programında veya parti politikasını ilgilendiren konularda değişiklik yapılmasına dair karar alınabilmesi için bu tekliflerin; Genel Başkan, Genel İdare Kurulu veya Kurultay delegelerinin en az onda biri tarafından teklif edilmiş olması gerekir.

b) Kanunlar, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve Programı çerçevesinde toplumu ve Devleti ilgilendiren konularla kamu faaliyetleri konularına dair tekliflerin karara bağlanması için Kurultay'da hazır bulunan delegelerin üçte biri tarafından yapılmış olması gerekir.

Ayrıca, Genel İdare Kurulunun faaliyet raporunun ve kesin hesabının incelenmesi veya gündemde bulunan bir konu hakkında Kurultay delegelerinin salt çoğunluğunun karar vermesi halinde de yeter sayıda komisyon kurulur.

Komisyonlar; bir başkan, bir başkan yardımcısı, bir kâtip üye olmak üzere en az üç üyeden oluşur.

Divan, komisyonların gündemini belirleyerek çalışmalarını başlatır. Komisyonların çalışma zamanı, gündem maddelerinin görüşülmesini aksatmayacak şekilde, divan başkanlığı tarafından belirlenir. Her delege, komisyona yazılı görüş sunabilir.

Komisyon başkanı, işin mahiyetine uygun olmak kaydıyla, özel ihtisas gerektiren herhangi bir konunun açıklanması veya savunulması görevini, Kurultay üyelerinden birine verebilir.

Komisyon toplantı yeter sayısı üye tam sayısının salt çoğunluğu, karar yeter sayısı ise oylamalara katılanların çoğunluğudur. Oylarda eşitlik olması durumunda komisyon başkanının bulunduğu tarafın görüşü kabul edilmiş sayılır.

Komisyon başkanı, inceleme sonuçlarını gösterir raporunu, varsa ekleri ile birlikte Kurultay divanına sunar.

Komisyon raporu Kurultayda oylanır. Kabul edilen komisyon raporları, Kurultay kararı niteliği kazanır.

Kurultayda adaylıklar ve seçim usulü

MADDE 42

Kurultayda; Genel Başkan, Genel İdare Kurulu ve Merkez Disiplin Kurulu asıl ve yedek üyeliği seçimleri yargı gözetimi altında gizli oy ve açık tasnif esasına göre aşağıdaki şekilde yapılır.

A) Genel Başkan Seçimi

Kurultayda ilk olarak Genel Başkan seçimi yapılır.

Genel Başkanlığa adaylık başvurusu için, Kurultay başkanlık divanı tarafından makul bir süre tespit edilerek delegelere duyurulur. Bu süre sonunda başvurular değerlendirilerek adaylar ilan edilir. İlandan sonra adaylık müracaatları kabul edilmez.

Genel Başkan adayı olabilmek için milletvekili seçilme şartlarını taşımak gerekir.

Her Parti üyesi, Kurultay delegelerinin tam sayısının yirmide birinin yazılı teklifi ile Genel Başkanlığa aday olabilir.

Genel Başkan adayı teklifleri; kurultay divan başkanlığı veya divan başkanlığının görevlendireceği üç üyenin gözetiminde imzalanır. Bir kurultay delegesi, birden çok Genel Başkan adayını genel başkanlık için teklif ettiği takdirde tekliflerdeki imzası geçersiz sayılır.

Birden fazla aday olması halinde her aday için ayrı oy pusulası kullanılır. Adaylar tarafından hazırlanan tek tip, aynı büyüklükte ve farklı renklerde yeter sayıda oy pusulaları, Kurultay başkanlık divanına sunulur. Divan, oy pusulalarını mühürlenmek üzere ilçe seçim kurulu başkanı veya sandık kuruluna teslim eder. Genel başkan adaylarının isminin yazıldığı kağıtlar mühürlendikten sonra oy pusulası olarak kullanılır.

Genel Başkan, kurultay delege tam sayısının salt çoğunluğuyla seçilir. İlk iki turda bu sayıya ulaşamadığı takdirde, ikinci turda en çok oy alan iki aday, üçüncü tura kalır. Üçüncü turda en çok oyu alan aday Genel Başkan seçilir.

Genel Başkan seçimi tamamlandıktan sonra diğer bütün seçimler aynı anda ve birlikte yapılır.

B) Genel İdare Kurulu ve Merkez Disiplin Kurulu Seçimi

Genel İdare Kurulu ve Merkez Disiplin Kurulu üyeliği seçimlerine adaylık başvurusu için Kurultay başkanlık divanı tarafından makul bir süre tespit edilerek delegelere duyurulur. Bu süre sonunda başvurular değerlendirilerek adaylar ilan edilir. İlandan sonra adaylık müracaatları kabul edilmez.

Adaylık teklifleri; Kurultay divan başkanlığı veya divan başkanlığının görevlendireceği üç üyenin gözetiminde imzalanır.

Bir üye, partinin seçim yapılacak birden çok kuruluna aday olamaz. Bir adayın isminin birden fazla listede bulunması halinde, aday kurultay divan başkanlığına hangi listede yer almak istediğini yazılı olarak bildirmek zorundadır. Hangi listede olmak istediğini bildirmeyen adayın tüm listelerdeki adaylıkları düşürülür.

Adaylıkların düşürülmesi durumunda boşalan blok listelerdeki adaylıklar, divan başkanlığına sunulacak yeni isimlerle tamamlanır. Blok listedeki aday eksikliği, seçilecek kurulun karar yeter sayısından fazla boşalma olan listelere verilen oylar geçersizdir.

Çarşaf liste tanziminden sonra adaylıktan çekilenlere verilen oy, sayım dökümünde hesaba katılmaz.

Genel İdare Kurulu ve Merkez Disiplin Kurulu üyeliği seçimlerinin hangi yöntemle yapılacağına Genel Başkan karar verir.

Kurultay delegelerinin beşte birinin yazılı teklifi üzerine yapılacak oylamada, Kurultaya katılanların salt çoğunluğunun kararı ile de blok veya çarşaf liste yöntemi kabul edilebilir.

Genel İdare Kurulu ve Merkez Disiplin Kurulu üyeliği seçimlerine aday olabilmek için Kurultay delegesi olmak yeterlidir. Kurultay delegesi olmayan parti üyesi, Kurultay delegelerinin en az yirmide birinin yazılı teklifi ile aday olabilir. Blok listeler Kurultay delegelerinin en az yirmide birinin imzasıyla teklif edilebilir.

a) Blok Liste

Blok liste yöntemi kabul edildiği takdirde, seçimler listenin zarfa konup sandığa atılması suretiyle yapılır. Delege, oyunu, listeyi aynen veya listedeki aday veya adayları çizerek dilediği ferdi adayları yazmak suretiyle kullanabilir.

Seçilecek kuruldaki üye sayısından fazla blok listeye ilave yapılmışsa, bu oylar geçersizdir.

Divan başkanı tarafından kesinleştirilmiş aday listelerinde yer almayanlara verilen oylar, nazara alınmaz.

Adaylıkların kesinleştirilmesinden sonra usulüne uygun vaki çekilmeler sonucu, kurul üye tam sayısının salt çoğunluğundan fazla boşalma olan listelere verilen oylar geçersizdir.

Blok listeler dışındaki listelere, yedek üye yazılamaz.

b) Çarşaf Liste

Çarşaf liste yöntemi kararı alındığı takdirde her organ için Genel Başkan tarafından belirlenen çarşaf liste ve diğer ferdi adaylık başvuru işlemleri divan tarafından kesinleştirildikten sonra; divan, Genel Başkan tarafından sunulan listenin devamına ferdi başvuru yapan delegeleri başvuru sırasına göre eklemek sureti ile çarşaf liste sıralamasını yapar.

Çarşaf listede her aday için ayrı bir sütun açılır, adayların isminin başına işaret konacak kare veya daire şeklinde boşluklara yer verilir. Çarşaf liste tek bir sayfadan ibaret olabileceği gibi aday sayısına göre birden çok sayfada kullanılabilir.

Çarşaf listeye yedek üye yazılamaz.

Divan, çarşaf listenin tasdikli bir örneğini muhafaza eder, yeterli sayıda çoğalttıktan sonra mühürlenmek ve oy pusulası olarak kullanılmak üzere, zarflarıyla birlikte ilçe seçim kurulu başkanına teslim eder.

Çarşaf liste uygulamasında oylar, ilçe seçim kurulu tarafından mühürlü listedeki isimlerin yanında yer alan kare veya daire içi işaretlenerek, mühürlü zarfa konduktan sonra sandığa atmak suretiyle kullanılır.

İsimlerin üzerinin çizilmesi hiçbir şartta dikkate alınmaz.

Hiç tercih işareti konmamışsa, listede birinci sıradan aşağıya doğru, o kurulun asıl ve yedek üye sayısı toplamı kadar adaylar birer oy almış sayılır.

Tercihle bulunmuşsa, öncelikle o pusulada kaç tercihte bulunulduğu sayılır.

Seçilecek asıl ve yedek üyelerin toplamından fazla veya bu sayının yarısından az tercihte bulunmuşsa, o oy pusulası da "tercihsiz" olarak değerlendirilir ve listede birinci sıradan aşağıya doğru, o kurulun asıl ve yedek üye sayısı toplamı kadar adaylar birer oy almış sayılır.

Seçilecek asıl ve yedek üye sayısı toplamını aşmayan ve yarısından da az olmayan tercih sayısına sahip pusulalarda, tercih edilen adaylara birer oy verilir.

Tüm adayların aldıkları oylar cinsiyet bazında ayrı ayrı listelenip gerek erkek gerek kadın adayların cinsiyet kotası dahilinde hem asıl hem de yedek kazananları belirlenir.

Cinsiyet kotasından alınacak payların belirlenmesinde kesirli sayılar az olan pay lehine değerlendirilir.

Sayım döküm sonucu en çok oya göre yapılacak sıralama ile asıl ve yedekler belirlenir.

Oyların eşitliği halinde ilçe seçim kurulunca kura çekilir.

Divan başkanı tarafından kesinleştirilmiş aday listelerinde yer almayanlara verilecek oylar, nazara alınmaz.

c) Sandık Kurulu

İlçe seçim kurulu başkanı, bir başkanla iki üyeden oluşan yeteri kadar sandık kurulu oluşturur. Sandık kurulu başkanıyla bir üyesi memurlar, diğer üyesi de aday olmayan Parti üyeleri arasından seçilir. Ayrıca her sandık için aynı şekilde üçer yedek üye belirlenir. Sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula, memur üye başkanlık eder. Sandık kurulu, kanun ve Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü'nün öngördüğü esaslara göre seçimlerin yürütülmesi ve oyların tasnifiyle görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız devam eder.

Kurultayda oy kullanma usulü

MADDE 43

İlçe seçim kurulunca mühürlenerek kesinleştirilmiş kurultay delegeleri listesinde adı yazılı olmayanlar oy kullanamazlar. Oylar oy verenin nüfus cüzdanı veya kimlik tespiti amacıyla düzenlenmiş resmî belgeyle ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır.

Delegenin sandığa oyunu attıktan sonra kimlik belgesi iade edilir.

Delege oyunu bizzat kendisi kullanır.

Tek başına oy kullanmasında zorluk bulunanlar oylarını, ikinci dereceye kadar yakınlıktaki kan veya sıhri hısımlarının yardımlarıyla kullanabilirler.

Kurultayda bulunan delegelerin tamamı oy kullandıktan ve sandık kurulu tarafından yapılan uyarılara rağmen oy kullanacak başka delege kalmadığı anlaşıldıktan sonra, durum sandık kurullarınca bir tutanakla tespit edilerek sandıklar açılır ve oy sayımına geçilir.

İtirazlar ve Kurultayın kesinleşmesi

MADDE 44

Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilir, sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanakların bir örneği seçim yerinde asılmak suretiyle ve salonda sözlü olarak ilan edilir.

İlçe seçim kurulu yetkilisinin ilan ettiği sonuçlar Kurultay divanı tarafından Kurultay tutanaklarına yazılarak imzalanır.

Kullanılan oylar ve diğer belgeler, tutanağın bir örneğiyle birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına verilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemlere karşı tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde itiraz edilebilir. İtirazlar hâkim tarafından aynı gün incelenir ve karara bağlanır.

İlçe seçim kurulu başkanı, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama nedeniyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde bir aydan az ve iki aydan fazla bir süre içinde olmamak üzere seçimlerin yenileneceği tarihi tespit ederek Partiye bildirir.

Belirlenen günde yalnız seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.

Kurultay tutanakları ve tutanakların bildirilmesi

MADDE 45

Kurultay tutanakları, Kurultay başkanlık divanı tarafından, en az üç suret düzenlenerek, ekleriyle birlikte yeni seçilen Genel Başkan'a sunulur.

Ayrıca Kurultay başkanlık divanı veya Genel Sekreterlik tarafından, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilir.

Genel Başkan

MADDE 46

Genel Başkan en az iki en çok üç yıl için seçilir.

Bir kişi üst üste olağan Kurultayda en fazla üç dönem Genel Başkanlık görevine seçilebilir.

Kurucu Genel Başkanlık, dönem olarak sayılmaz.

Parti Genel Başkanlığının herhangi bir sebeple boşalması halinde Genel İdare Kurulu en geç on gün içinde toplanarak Parti'yi temsil yetkisini kendi üyeleri arasından seçeceği bir üyeye tevdi eder ve boşalmayı müteakip en geç kırk beş gün içinde toplanmak ve Genel Başkan'ı seçmek üzere Kurultayı toplantıya çağırır.

Seçilen Genel Başkan, ilk olağan kurultaya kadar görevine devam eder.

Genel Başkanın görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 47

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'ni Genel Başkan temsil eder. Merkez Disiplin Kurulu hariç, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi teşkilatlarının tamamının tabii başkanıdır.

Parti adına bağlayıcı demeçler vermeye, tebliğ, talimat ve duyurular yayımlamaya yetkilidir. Genel Başkan bu yetkisini görevlendireceği kişilere de kullanabilir.

Genel Başkan; Başkanlık Divanı üyelerinin görev tanımlarıyla çalışma usul ve esaslarını yönetmelikle düzenler. Gerek görmesi halinde görev dağılımını değiştirir.

Başkanlık Divanını olağan veya olağanüstü toplantıya çağırır, gündemini tespit eder.

Bilgi ve tecrübelerinden yararlanacağı isimleri danışman olarak tayin eder. Bu Fıkra gereği tayin edilen danışmanların görevi, seçimli Kurultay ardından yeni Başkanlık Divanı oluştuğunda yeniden atanmazlarsa kendiliğinden sona erer.

Merkez Danışma ve Yüksek İstişare Kurulu, Parti Müfettişliği, Bilim Yüksek Kurulunun kurulmasına karar verir ve üyelerini belirler.

Milletvekili aday adayları, büyükşehir ve il belediye başkan aday adayları hakkında, Siyasi

Partiler Kanunu ve seçim kanunlarınca belirlenen esaslar ile partinin ilke, karar ve genel politikalarına göre aday olup olamayacaklarının tespiti için ön inceleme komisyonu oluşturmak, ön inceleme komisyonlarına bilgi toplamak üzere mülakat, anket, araştırma gibi yöntemler belirlemek,

Parti İçi Demokrasi ve Siyasi Etik Kurulu, İhtisas Grupları, Parti İçi Eğitim Merkezi ile benzeri yardımcı kurul ve kuruluşları kurar ve üyelerinin seçimini Genel İdare Kuruluna teklif eder.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğüne uygun tüm kurul ve kuruluşlarla ilgili yönetmelikleri hazırlar ve ilan eder.

Gerektiğinde, kendisine vekâlet etmek üzere Başkanlık Divanı üyelerinden birisini görevlendirebilir.

Genel İdare Kurulunu olağan veya olağanüstü toplantıya çağırır, gündemini tespit eder.

Genel İdare Kurulu ile TBMM Grubu ve teşkilat kademeleri arasında çalışma ahengini, iş birliğini sağlar ve kurullara birleşik toplantılar için çağrı yapıp toplantılara başkanlık edebilir.

Milletvekili ise Türkiye Büyük Millet Meclisi Grup Başkanlığı görevini yürütür,

Kanun, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve diğer mevzuatın kendisine vermiş olduğu tüm görevleri yapar ve yetkileri kullanır,

Partiyle ilgili iş ve işlemlerinden dolayı kurultaya karşı sorumludur.

Genel İdare Kurulu

MADDE 48

Genel İdare Kurulu, Kurultaydan sonra partinin en üst yönetim organıdır.

Genel Başkan ve Kurultayda gizli oyla seçilen elli asıl, yirmi beş yedek üyeden oluşur.

Genel Başkan, Genel İdare Kurulunun başkanıdır. Genel Başkan, yokluğunda yerine bir Başkanlık Divanı üyesini görevlendirmedeği takdirde Genel İdare Kuruluna, Siyasi İşler Başkanı başkanlık eder.

Genel İdare Kurulunun görevi, seçildikleri Kurultayı takip eden seçimli Kurultaya kadar devam eder. Bu süre zarfında, istifa ve diğer sebeplerle Kurulda meydana gelecek boşalmalar, Genel Başkanın göreve davetiyle, sırasıyla yedek üyelerden tamamlanır.

Boşalan üyenin yerine seçilen kişi, yapılacak ilk seçimli Kurultaya kadar Kurulda görev alır.

Genel İdare Kurulu üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ayda bir defa olağan toplanır.

Üyelerinin onda birinin yazılı talebiyle, gündem teklifinde bulunulabilir. Gündem teklifleri toplantıdan en az bir gün önceden Genel Sekreterliğe yapılır.

Toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar alır.

Genel Başkan'ın çağrısı veya Genel İdare Kurulu üyelerinin beşte birinin yazılı talebiyle olağanüstü toplanır.

Olağanüstü toplantılarda da kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır. Genel Başkanın çağrısıyla yapılacak toplantılarda, Genel İdare Kurulu üyelerine, Genel Başkan veya başkanlık divanı üyelerinin teklifiyle oylama yapılacak konular hakkında yazılı bilgi ve varsa, oylama yapılacak konuya ilişkin evrakların suretleri verilir. Bu toplantılarda, oylamalar açık oyla gerçekleştirilir. Oylama sonucunun eşit olması halinde, Genel Başkanın tercihte bulunduğu tarafın görüşü karara bağlanır.

Herhangi bir mazeret belirtmeksizin, aralıksız üç toplantıya veya yılda altı toplantıya katılmayan üye, Genel İdare Kurulu üyeliğinden istifa etmiş sayılır.

Genel İdare Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları MADDE 49

Genel İdare Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları:

Kurultay kararlarını uygulamak;

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve Programındaki amaç, temel ilke ve değerler ile parti politikalarının toplumun her kesimine yayılmasına, tanıtılmasına ve her kesimce benimsenmesine yönelik çalışmaları yürütmek;

Kurultay takvimini ve gündemini belirlemek;

Kurultayın disiplin ve uyum içerisinde yapılmasını sağlamak.

İl ve ilçe yönetim kurullarının üye sayısını her birinin kongre tarihlerinden en az otuz gün evvel gerektiğinde artırmak veya azaltmak;

Ön inceleme sonunda aday adaylığı uygun görülenler arasından adayların sıralaması için ön seçim, teşkilat yoklaması (aday yoklaması) ve merkez yoklaması usullerinden biri veya birkaçı veya tamamının uygulanabilmesine karar vermek;

Siyasi Partiler Kanununda ve bu Tüzükte gösterilen esaslar çerçevesinde parti gelirlerini artırmak için gerekli tedbirleri almak ve çalışmalarda bulunmak;

Parti faaliyetlerinin yürütülmesi için hazırlanan çalışma programlarını onaylamak ve bu programları yürütecek çeşitli ihtisas komisyonlarının oluşturulmasına karar vermek;

Partinin amaç ve faaliyetleri için gerekli olan taşınmazları satın almak, maliki olduğu taşınır ve taşınmaz mal varlığını satmak, kiralamak, her çeşit takyit yaptırmak ve gerektiğinde bu yetkisini Genel Başkanına devretmek;

Her yılın başında yıllık üyelik aidatını kanuni sınırlar içerisinde kalmak kaydıyla değiştirmek;

Diğer siyasi partilerle, kanunlar çerçevesinde yapılacak görüşmeleri, görüşmelerin içeriğini ve ortaklaşa yapılacak çalışmaları onaylamak veya bu çalışmaların sonlandırılmasına karar vermek;

Siyasi Partiler Kanununa göre Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi teşkilatının kabul edebileceği gelirlerin alt ve üst sınırlarını belirlemek;

Partinin hazırlanan faaliyet raporuyla kesin hesabını Kurultaya sunmak üzere onaylamak;

Milletvekili genel veya ara seçimleri ile mahalli seçimlere katılıp katılmamaya karar vermek;

Milletvekilliği ve belediye başkanlıklarıyla il genel meclisi ve belediye meclisi üyelikleri için aday tespitine ilişkin usul ve esasları belirlemek;

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve Programında gerekli değişiklikleri tespit etmek, değişiklik tekliflerinin hazırlanmasını sağlamak ve bu tekliflerden uygun görülenlerin Kurultayın onayına sunulmasına karar vermek;

Zorunlu sebepler dolayısıyla kurultayın toplanamadığı hâllerde, Partinin hukuki varlığına son vermek; Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve Programının değiştirilmesi dışındaki bütün kararları almaktır.

Gerek gördüğü hallerde yukarıdaki yetkilerini, oluşturacağı komisyonlar aracılığıyla kullanabilir. Bu kararlar üye tam sayısının salt çoğunluğuyla alınır.

Partinin ilke ve kararlarına aykırı davranış ve faaliyetleri tespit edilen il ve ilçe yönetimlerinin üçte iki çoğunlukla görevden el çektirilmesine karar verebilir.

Genel İdare Kurulu gerek görmesi halinde bu yetkisini üçte iki oy çoğunluğu ile Başkanlık Divanına devredebilir.

Başkanlık Divanı

MADDE 50

Başkanlık Divanı, en üst icra kuruludur. Bu Kurul, Genel Başkan, Siyasi İşler Başkanı, Genel Sekreter, Genel Muhasip ve diğer Genel Başkan Yardımcılarından oluşur. Genel Başkan, Başkanlık Divanının üyelerini Genel İdare Kurulu üyeleri arasından atar. Genel Başkan, gerekli gördüğü takdirde, en fazla üç Başkanlık Divanı Üyesini parti üyeleri arasından da atayabilir. Bir kişi üst üste en fazla üç olağan Kurultay döneminde Başkanlık Divanı üyesi olarak görev yapabilir. İlk olağan Kurultaya kadar geçen süre dönem olarak sayılmaz.

Başkanlık Divanı, haftada bir gün olağan gündemle toplanır. Divan toplantıları, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla yapılır, kararlar katılanların salt çoğunluğuyla alınır.

Başkanlık Divanı üyeleri, atandıkları usulle görevden alınabilir.

Başkanlık Divanı üyeleri, parti üyeleri arasından Genel Başkanın onayıyla kendilerine yardımcı seçebilirler. Bu Fıkra gereği seçilen yardımcıların görevi, seçimli Kurultay ardından yeni Başkanlık Divanı oluştuğunda yeniden atanmazlarsa kendiliğinden sona erer.

Genel Başkan, ihtiyaç doğması halinde Başkanlık Divan üye sayısını azaltabilir veya yeni görev alanları ihdas ederek artırabilir.

Başkanlık Divanının görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 51

Başkanlık Divanı; Genel Başkana yardımcı olmak üzere Partinin en üst icra kurulu olup, aşağıdaki hususları yerine getirir:

Genel İdare Kurulu kararlarının icrasını yerine getirir ve bu kararlar doğrultusunda Partinin sevk ve idaresini sağlar.

Genel İdare Kurulu veya Kurultaya sunulacak faaliyet raporlarını, kesin hesap, muhasebe kayıtlarını ve diğer teklif, öneri ve çalışmaları hazırlar.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin, TBMM Grubu ve Cumhuriyet ve İstiklâl Partili hükümet üyeleri ile Genel Merkez arasındaki uyum ve koordinasyonun temininde görev alır.

Partinin, program, amaç ve ilkelerinin duyurulması, yayılması ve benimsetilmesi için gerekli tedbirlerin alınması için çalışır.

Araştırma, geliştirme çalışmaları ile hizmet içi eğitim faaliyetlerini düzenler, teşkilat çalışmalarının yönlendirilmesinde, üyelerin siyasi eğitimlerinin sağlanmasında, talep ve önerilerin değerlendirilerek karara bağlanmasında yardımcı olur.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin başka partilerle ilişkilerinin düzenlenmesinde, diğer partilerden gelen iş birliği ve görüşme talepleri ile görüş ve önerilerin değerlendirilmesinde, gerekli kararların alınmasına yardımcı olur.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve Programı doğrultusunda parti politikalarını ve seçim bildirelerini hazırlar. Meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve medya ile ilişkilerde koordinasyonu sağlar.

Uluslararası kişi, kurum ve kuruluşlarla partinin ilişkilerini yürütür.

Kurultayın zamanında ve usulüne uygun yapılmasını, partinin seçimlere hazır hale getirilmesi için gerekli düzenleme ve çalışmaların yapılmasını sağlar.

Genel Başkanın gerek görmesi halinde Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğünde Genel Başkana verilen görevlerin yerine getirilmesinde, Genel Başkana yardımcı olur.

Teşkilatın diğer kademelerinden gelen teklifleri inceler, karara bağlar ve gerekli hallerde Genel İdare Kurulunu ve ilgili kademeyi bilgilendirir.

Partinin çalışma ve faaliyetlerinin planlamasını yapar ve bu planlar için gerekli harcama bütçelerini hazırlar.

Siyasi Partiler Kanunu ile ilgili diğer kanunların ve Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü'nün verdiği bütün görevleri yerine getirir ve yetkileri kullanır.

Acil ve gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, yapılacak ilk Genel İdare Kurulu toplantısına sunulmak üzere il ve ilçe başkanları ile il ve ilçe yönetim kurulu üyelerini kısmen veya tamamen görevden el çektirir, geçici başkan ve yönetim kurulunu atar.

Parti Genel Sekreterinin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 52

Parti Genel Sekreteri;

Başkanlık Divanı kararları ile Genel Başkanın verdiği talimatların gereğini yerine getirir, Yetkili kurulların kararlarını zapta geçirir, karar tutanaklarının tanzimini, imzalatılmasını ve muhafazasını sağlar,

Genel Merkezin diğer kişi, kurum ve kuruluşlarla yazışmalarını sağlar, kayıt defterlerini ve dosyaları tutar, idari hizmetlerini düzenler, denetler ve çalışmaların gerektirdiği destek hizmetlerini sağlar,

Parti personelinin istihdam, tayin ve terfi hususundaki sicil dosyalarını hazırlar ve kayıt altında tutar, arşiv sisteminin güçlendirilmesini ve korunmasını sağlar,

Partinin faaliyet raporunu hazırlar, Başkanlık Divanına sunar.

Genel Başkanın kararı doğrultusunda, yeteri kadar parti personeli istihdam eder, terfi ve tayin işlerini yürütür.

Genel Muhasibin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 53

Genel Muhasip;

Partinin mali işlerini yürütür. Partinin yılsonu bilançosunu ve kesin hesapları düzenler. İllerden ve ilçelerden gelen kesin hesapları, Genel Merkez kesin hesabıyla birleştirir, Başkanlık Divanının ve Genel İdare Kurulunun onayına sunar,

Partinin gelirlerinin kanun, Tüzük ve yönetmelikler ile Kurultay kararlarına uygun şekilde toplanmasını ve harcamaların yapılmasını, üçüncü şahıslarla yapılacak ve malî sorumluluk yükleyen sözleşmelerin Parti menfaatleri ve mevzuata uygun olarak hazırlanmasını ve Başkanlık Divanının onayından sonra icra edilmesini sağlar,

Partinin Anayasa Mahkemesine sunulacak kesin hesap raporunu hazırlar,

Partinin demirbaşlarının ve mal varlığının korunmasını gözetir.

Genel Başkan yardımcıları

MADDE 54

Genel Başkan, Kurultay sonrası Genel İdare Kurulunun ilk toplantısında; Siyasi İşler Başkanı, Genel Sekreter, Genel Muhasip ve kendi belirlediği Genel Başkan yardımcılarında oluşan Başkanlık Divanı üyelerini Genel İdare Kurulu üyeleri ve; gerekli gördüğü takdirde en fazla üç tanesini parti üyeleri arasından atar.

Siyasi İşler Başkanı;

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin, özel veya resmi tüzel kişiliklerle olan ilişkilerinde, Genel Başkan adına bizzat veya yetkilendireceği Başkanlık Divanı Üyesi aracılığı ile Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'ni temsil eder,

Genel Başkanın sair sebeplerle geçici olarak makamında bulunmadığı hallerde Genel Başkanlığa vekalet eder.

Genel Başkan gerekli gördüğü konu ve sayıda Genel Başkan Yardımcısı belirler.

Hizmet ve çalışma şartlarının gereği olarak Başkanlık Divanının üye sayısını azaltmaya, yeni görev alanları ihdas ederek arttırmaya Genel Başkan yetkilidir.

Genel Başkan yardımcıları, Başkanlık Divanı toplantılarında hazır bulunamadıklarında, hangi divan üyesinin kendisine vekâlet edeceğini yazılı olarak Başkanlık Divanına bildirir.

BEŞİNCİ KISIM PARTİ GRUPLARI

TBMM Grubu

MADDE 55

TBMM İç Tüzüğüne göre oluşan Türkiye Büyük Millet Meclisindeki gruba TBMM Grubu denir. Genel Başkan, aynı zamanda bu grubun başkanıdır. Genel Başkan tarafından grubun kurulduğu TBMM Başkanlığına yazılı olarak bildirilir.

Genel Başkan TBMM üyesi değilse, TBMM Grubu, üyeleri arasından birini üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyu ile Grup Başkanı seçer. İlk turda gerekli çoğunluk sağlanamazsa ikinci turda en çok oyu alan Grup Başkanı seçilir.

Grup genel kurulunda, seçimlere ait oylamalar ile milletvekillerini bağlayıcı nitelikteki konulara ilişkin kararların oylaması, gizli oyla yapılır.

Gizli oylama ile alınan kararlara TBMM Grubu üyeleri uymak zorundadır.

TBMM Grup İç Yönetmeliği, Grubun kurulduğunun bildirildiği tarihten itibaren on beş gün içinde, Grubu oluşturan milletvekilleri tarafından hazırlanır.

TBMM Grubunun çalışma usul ve esasları ile Grup üyelerinin uyması gereken kurallar, Grup başkan vekillerinin sayısı ve çalışma süreleri ile görev alanları, disiplin ve yönetim kurulu üyelikleri ve görevleri, TBMM Grubunun salt çoğunluğunun onayıyla çıkarılacak Grup İç Yönetmeliğinde belirlenir. Çıkarılacak yönetmelik TBMM Başkanlığına sunulur.

Grup İç Yönetmeliğine; Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve Programına aykırı hükümler konulamaz.

İl genel meclisi ve belediye meclisi grupları

MADDE 56

Partili en az üç üyenin bulunduğu il genel meclisi ve belediye meclislerinde, Parti Grubu oluşturulur.

Parti teşkilatlarıyla koordinasyonu sağlamak, il genel meclisi ve belediye meclisi çalışmalarında partinin etkinliğini ve hizmet kalitesini arttırmak, parti mensupları arasında uyumlu ve disiplinli bir çalışma ortamını sağlamak için en az bir başkan vekili ve bir sekreter, üyeler arasından seçim yoluyla belirlenir.

Gizli oylama ile alınan kararlara parti üyeleri uymak zorundadır.

İl başkanları; illerde il yönetim kurulunun onayıyla il genel meclisi ve belediye meclisi üyelerini toplantıya çağırabilir. Aynı şekilde ilçe başkanı; ilçe yönetim kurullarının onayıyla, belediye meclis grubu üyelerini toplantıya çağırabilir. Parti politikalarıyla ilgili bağlayıcı kararlar bu toplantılarda alınır.

İl genel meclisi ve belediye meclisi grupları yılda en az iki kez toplanmak zorundadır.

ALTINCI KISIM YAN KURULUŞLAR GENÇLİK VE KADIN KOLLARI

MADDE 57

A) Gençlik Kolları

Genel Merkez bünyesinde Genel Başkan tarafından belirlenecek Genel Başkan Yardımcısına bağlı olmak üzere Gençlik Kolları Başkanlığı oluşturulabilir. Her il, ilçe ve beldede gençlik kolları teşkilatı kurulabilir. Gerekli görüldüğünde köy ve mahallelerde de gençlik kolları kurulabilir.

Gençlik kolları; il, ilçe ve belde yönetim kurulları içerisinde, gençlikten sorumlu ilgili kademe başkan yardımcılığı olarak kurulabilecekleri ve bu kapsamda gençlik kotası belirlenebileceği gibi müstakil başkanlıklar olarak da kurulabilirler. Kuruluş esasları değiştirilebilir. Gençlik kollarının hangi usulle kurulacağına Genel Başkan veya Genel Başkanın teklifi ile Genel İdare Kurulu tarafından karar verilir. Gençlik kollarında görev alacakların 18-30 yaş aralığında olması gereklidir. Gençlik kollarının kuruluş, teşkilatlanma, işleyiş ve diğer hususlarını belirlemek üzere Genel Başkan tarafından hazırlanacak yönetmelik Genel İdare Kurulunun salt çoğunluk ile onaylamasının ardından yürürlüğe girer.

B) Kadın Kolları:

Genel Merkez bünyesinde Genel Başkan tarafından belirlenecek Genel Başkan Yardımcısına bağlı olmak üzere Kadın Kolları Başkanlığı oluşturulabilir. Her il, ilçe ve beldede kadın kolları teşkilatı kurulabilir. Gerekli görüldüğünde köy ve mahallelerde de kadın kolları kurulabilir. İl ve ilçe teşkilatları ana kademelerinde görev alan Sosyal Politikalar ve Kadın Politikalarından sorumlu il veya ilçe başkan yardımcısı, o il veya ilçe kadın kollarının kurucusu ve doğal başkanıdır.

Kadın kolları; il, ilçe ve belde yönetim kurulları içerisinde, ilgili kademe başkan yardımcılığı olarak kurulabileceği gibi müstakil başkanlıklar olarak da kurulabilirler. Kuruluş esasları değiştirilebilir. Kadın kollarının hangi usulle kurulacağına Genel Başkan veya Genel Başkanın teklifi ile Genel İdare Kurulu tarafından karar verilir. Kadın kollarının kuruluş, teşkilatlanma, işleyiş ve diğer hususlarını belirlemek üzere Genel Başkan tarafından hazırlanacak yönetmelik Genel İdare Kurulunun salt çoğunluk ile onaylamasının ardından yürürlüğe girer.

YEDİNCİ KISIM YARDIMCI KURULLAR

Merkez Danışma ve Yüksek İstişare Kurulu

MADDE 58

Merkez Danışma ve Yüksek İstişare Kurulu, Genel Başkanın kararı ile en az elli, en çok yüz elli üyeden oluşur.

Merkez Danışma ve Yüksek İstişare Kurulunun görevi bir sonraki olağan kurultaya kadar devam eder. Genel Başkan, gerekli gördüğü hallerde Kurul üyeliklerinde değişikliğe gidebilir. Kurulun boşalan üyeliklerine atama yapar. Yeni üye, yerine atandığı üyenin görev süresini tamamlar.

Merkez Danışma ve Yüksek İstişare Kurulu, Genel Başkanın başkanlığında Başkanlık Divanı üyeleri ile birlikte altı ayda bir olağan toplantı yapar.

Toplantılar en az üçte bir çoğunlukla yapılır.

Kararlar katılanların salt çoğunluğu ile alınır, oyların eşitliği halinde, Genel Başkanın tercihte bulunduğu tarafın görüşü karara bağlanır.

Genel Başkanın çağrısı üzerine ve Genel Başkanın başkanlığında, Genel İdare Kurulu ile birlikte toplam üye tam sayısının salt çoğunluğuyla da toplantı yapılabilir.

Merkez Danışma ve Yüksek İstişare Kurulu, Genel Başkanın bulunmadığı hallerde, Genel Başkan divan üyelerinden birini görevlendirmemişse Siyasi İşler Başkanlığı başkanlığında toplanır.

Merkez Danışma ve Yüksek İstişare Kurulunda ve müşterek toplantılarda kararlar açık oyla alınır. Kararların gizli oyla alınmasına, katılanların salt çoğunluğu ile karar verilebilir.

Üst üste üç toplantıya mazeretsiz olarak katılmayan üye, görevinden istifa etmiş sayılır.

Merkez Danışma ve Yüksek İstişare Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 59

Kanun ve tüzük hükümlerine göre yapılması gereken ve ilgili organlar tarafından hazırlanan, TBMM Grubu Yönetmeliği dışındaki yönetmelikleri incelemek, görüşmek ve hazırladığı raporu Genel Başkana sunmak.

Partinin genel politika ve faaliyetlerini, kurucu değer ve ilkeleri ile temel hedefler ve politikalar açısından izlemek, değerlendirmek ve alınması gereken tedbirler ile ilgili hazırlanan raporu Genel Başkana sunmak.

Genel Başkanın teklif ettiği konuları inceleyerek karara bağlamak

Parti müfettişliği

MADDE 60

Partinin her kademedeki faaliyetlerini denetlemek, gerekli rapor ve çalışmaları Genel Başkana sunmak üzere, Genel Başkan yeteri kadar parti müfettişi görevlendirir. Parti müfettişlerinin görev süresi, çalışma konusu, görevin mahiyeti ve görevin yerine getirilme şekli Genel Başkan tarafından belirlenir.

Müfettişlerin çalışma usul ve esasları ile görev ve yetkileri yönetmelikle düzenlenir.

Parti içi eğitim merkezi

MADDE 61

Parti faaliyetleri ve ülke yönetimi için gerekli olan eğitimin verilebileceği bir merkez oluşturulur. Bu amaçla Genel İdare Kurulu tarafından bir yönetmelik çıkarılarak gerekli düzenlemeler yapılır.

Bilim Yüksek Kurulu

MADDE 62

Parti politikalarını desteklemek amacıyla, dünyada ve Türkiye'de bilimsel ve teknolojik gelişmeleri takip etmek, incelemek, ülkemizde bilimsel ve teknolojik atılım üzerinde çalışmalar yapmak, görüş ve önerilerini Genel Başkana sunmak üzere Bilim Yüksek Kurulu oluşturulur.

Kurulun taşra teşkilatı yoktur.

Kurul, Genel Başkana bağlı olarak çalışır; üye sayısı, görev, yetki ve sorumluluk alanı ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Kurulun üyeleri Genel Başkan tarafından atanır, aynı usulle görevden alınır.

Kurul ihtisas daireleri şeklinde çalışabilir

Parti içi Demokrasi ve Siyasi Etik Yüksek Kurulu

MADDE 63

Genel Merkezde, il ve ilçe teşkilatlarında parti içi demokrasiyi hayata geçirmek, teşkilatlarımızda görev alanların uymaları gereken siyasi etik ilkelerini belirlemek, parti içi demokrasiye ve siyasi etiğe aykırı davranışlar hakkındaki şikâyet ve başvuruları incelemek ve karara bağlamak üzere Parti İçi Demokrasi ve Siyasi Etik Yüksek Kurulu oluşturulur.

Kurulun taşra teşkilatı yoktur.

Kurul, ülke genelinde siyasi etik kültürünü geliştirmek ve yerleştirmek amacıyla da çalışmalar yapabilir.

Kurul, Genel Başkana bağlıdır, Genel Başkan tarafından verilecek diğer görevleri de yerine getirir, aldığı kararları gereği için Genel Başkana arz eder.

Kurul, dokuz üyeden oluşur, üyeleri Genel Başkanın teklifi ve Genel İdare Kurulunun kararı ile seçilir ve aynı usulle görevden alınabilir.

Kurul üyeleri kendi aralarından gizli oyla Başkan seçer.

Kurul kendi üyelerini aynı zamanda parti denetçisi olarak görevlendirebilir. Parti denetçisinin raporu kurulda karara bağlanır ve gereği için Genel Başkana arz edilir.

Kurulun görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

İhtisas Grupları

MADDE 64

Genel Merkezde, ülkenin sorunları ve Parti Programı çerçevesinde çözüm önerilerini üreterek parti politikalarını desteklemek üzere yeteri kadar ihtisas grupları kurulabilir.

Genel Merkez ihtisas gruplarını Genel Başkan kurar ve üyelerinin seçimini Genel İdare Kuruluna teklif eder.

İhtisas grupları raporlarını Genel Başkana arz eder.

İl ve ilçe teşkilatlarında kurulacak ihtisas grupları, buldukları yerin ekonomik, siyasi ve sosyal gelişmeleri, sorunları ve potansiyeli ile çözüm önerileri hakkında inceleme, araştırma ve değerlendirmeler yapar, bağlı buldukları il ve ilçe başkanına rapor halinde sunar, il ve ilçe başkanları raporun bir örneğini Genel Merkez ihtisas grubuna gönderir.

İhtisas grubu üyeleri; uluslararası politika, ekonomi, hukuk, siyaset, eğitim, kültür, sanat, ileri teknoloji, terör ve sosyal huzur, işsizlik ve istihdam, tarım, turizm, özel teşebbüs, üretim, enerji, denizcilik, yatırım ve finansman, yurt dışında yaşayan Türkler ve akraba toplulukları ve benzeri konularda; kendi alanında bilgi, deneyim ve iyi üne sahip kişiler arasından seçilir.

İhtisas gruplarının çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Parti yurtdışı temsilcilikleri

MADDE 65

Yurtdışı temsilcilikler, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi 'nin amaç ve ilkeleri doğrultusunda faaliyette bulunmak üzere, her ülkenin idari yapısı göz önünde bulundurularak görevlendirilen Genel Başkan Yardımcısının teklifi çerçevesinde Genel İdare Kurulunca benimsenecek yerlerde Genel Başkanın kararı ile oluşturulur.

Bu yapılanma söz konusu ülkenin ulusal, yerel kanun ve düzenlemelerine uygun olmak durumundadır.

Ekteki listede anılan coğrafyadaki ve/veya ülkelerdeki yurtdışı yapılanmanın kuruluşu, tanımlanması, görev ve faaliyetlerinin usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Gönüllü teşkilatlar

MADDE 66

Genel Merkez, il, ilçe ve belde teşkilatlarında diğer kurullar dışında gönüllüler kurulu oluşturulabilir.

Gönüllüler kurulu; Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi üyeleri arasından veya Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'ne üyeliği bulunmayan sürekli veya geçici nitelikte, ücretsiz olarak çalışacak parti gönüllülerinden oluşur.

Gönüllüler kuruluna, her kademedede teşkilat başkanı tarafından görevlendirilen bir Parti üyesi başkanlık eder.

Genel Merkez gönüllüler kurulu başkanını Genel Başkan görevlendirir.

Gönüllüler Kurulu:

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'ni, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve Programı ile yönetmelik ve kararlarında belirtilen konuları kişisel iletişim imkânları ile tanıtır.

Partinin hedefleri konusunda kamuoyunu bilgilendirir.

Sosyal sorumluluk projeleri geliştirir, sandık güvenliğine ilişkin çalışmalar yapar, özel durumdaki bireylere yönelik çalışmalar yürütür.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin üye ve gönüllü sayısı ile oylarında artış sağlamak amacıyla gayret gösterir. Seçme ve seçilme hakkını ilk defa kullanacak gençler ile ilgili eğitim ve çalışmalar planlar.

Mahalli siyasete ilişkin her türlü gelişme hususunda bağlı bulunulan teşkilat başkanını bilgilendirir.

Teşkilat başkanlarının onayı ile alt çalışma komisyonları kurabilir. Bu konuda yönetmelikle

düzenlemeler yapılabilir.

Hizmet birimleri ve bürolar

MADDE 67

Genel Merkezde; ihtiyaç duyulan konularda Genel Başkanın teklifi ve Genel İdare Kurulunun onayı ile hizmet birimleri oluşturulabilir. Oluşturulacak olan birim veya bürolar, Genel İdare Kurulunun onayıyla, ilgili Başkanlık Divanı üyesine bağlı olarak çalışır.

Bu birim ve bürolar için gerekli kadro, Genel Başkanın teklifi ve Başkanlık Divanının kararı ile belirlenir.

Benzeri birim ve bürolar, duyulan ihtiyaca göre il ve ilçe yönetim kurulu kararıyla alt kademelerde de oluşturulabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM SEÇİMLERE KATILMA VE PARTİ ADAYLARININ TESPİTİ

Seçimlere katılma kararı

MADDE 68

Siyasi Partiler Kanunu, seçim kanunları ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde Genel İdare Kurulunun kararıyla seçimlere yurt genelinde veya kısmen katılım sağlanır. Kısmi katılım kararı Genel İdare Kurulunun üye tam sayısının en az üçte ikisinin kararıyla alınır.

Partinin tüm kurulları ve teşkilatı, Genel Başkanın sorumluluğunda her an seçimlere katılmaya hazır halde olmakla yükümlüdür.

Yerel ve genel seçimlerde adaylık tespitinde de aynı hükümler uygulanır.

Aday adaylığına başvuru

MADDE 69

Genel İdare Kurulunun belirleyeceği seçim takvimi ve esaslar uyarınca, aday adaylığı başvuruları 70inci maddede belirtilen yerlere ve gerekli belgelerle birlikte yazılı olarak yapılır.

Siyasi Partiler Kanunu ve seçim kanunlarıncı belirlenen esaslar çerçevesinde aday olamayacaklar ve partinin genel politikalarına aykırı durum, tutum ve davranışları tespit edilenler ile belirtilen gün ve saatten önce il ve ilçe teşkilatlarındaki görevlerinden istifa etmeyen kişilerin adaylıkları reddedilir.

Ön inceleme sonucunda; ön seçim, teşkilat yoklaması (aday yoklaması) ve merkez yoklamasına katılacak aday adayları, 70inci maddede sayılan ön incelemeye yetkili kurulları tarafından belirlenirler.

Ön incelemede; mülakat, anket, araştırma gibi tespit yöntemleri ile komisyon oluşturulması gibi konular Genel İdare Kurulu tarafından kararlaştırılır.

Aday adaylarının müracaatları ile ilgili kabul veya ret kararları, Genel İdare Kurulu ve il ve ilçelerdeki ön inceleme kurullarının salt çoğunluğunun oyu ile alınır.

Aday adaylığı reddedilenler ön seçime de katılamazlar.

Milletvekili, belediye başkanlığı, belediye meclis üyeliği ve il genel meclis üyeliği aday adaylarından alınacak adaylık başvuru ücreti Genel İdare Kurulu tarafından belirlenir. Kadın aday adayları belirlenen ücretin yarısını öder.

Aday tespit usulü

MADDE 70

Yapılacak genel, kısmi ve ara seçimlerde aday belirleme usulü; Siyasi Partiler Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, ön seçim, teşkilat yoklaması (aday yoklaması) ve merkez yoklaması veya merkez adaylığıdır.

Aday tespitinde hangi seçim çevresinde hangi yöntemin uygulanacağına Genel İdare Kurulu karar verir.

Genel İdare Kurulu tarafından yapılan ön inceleme sonunda aday adaylığı uygun görülenler arasından adayların sıralaması için ön seçim, teşkilat yoklaması (aday yoklaması) ve merkez yoklaması usullerinden biri veya birkaçı veya tamamı uygulanabilir.

A) Ön seçim

Ön seçim; yargı denetim ve gözetiminde, her seçim çevresinde Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi üyelerinin tamamının oy kullandığı, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi adaylarının ve liste sıralamalarının belirlendiği yöntemdir.

Ön seçim ile aday tespiti yapılacak seçim çevresinde, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin seçmen sayısının en az yüzde üç oranında üyesi olması koşulu aranır. Genel İdare Kurulu her seçim çevresi için bu oranı değiştirebilir. Bu hususun ayrıntıları yönetmelikle belirlenir.

Ön seçimde oy kullanacak Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi üye listeleri, ön seçimlerden en az otuz gün önce ilgili ilçe seçim kurullarına kayıt defteriyle birlikte verilir.

İlçe seçim kurulu listeyi ön seçimden yirmi beş gün önce Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi teşkilatları ve ilgili seçim kurulu binalarına asarak ilan eder.

Parti üyeleri, parti seçmen listesine, listenin asıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde yazıyla itiraz edebilirler. İtirazlar, ilçe seçim kurulu tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır. İtirazın yerinde görülmesi halinde parti seçmen listesi düzeltilir.

Ön seçimde ilçe seçim kurulunun gözetiminde gizli oy açık tasnif usulü uygulanır.

B) Teşkilat yoklaması

Teşkilat yoklaması; Siyasi Partiler Kanununda yazılı usul ve esaslara göre, yargı denetim ve gözetiminde, mahalle, belde ve köy temsilcileri, il ve ilçe yönetim kurulu başkan ve asıl üyeleri, il disiplin kurulu başkan ve asıl üyeleri, il ve ilçe kongre asıl delegeleri ile kurultay asıl delegeleri, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi belediye başkanları ve belediye ve il genel meclis üyeleri, üyeliği devam eden Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi il ve ilçe kurucu üyeleri, eski ve seçilmiş il ve ilçe başkanları ile milletvekillerinin tamamının oy kullandığı, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi adaylarının ve liste sıralamalarının belirlendiği yöntemdir.

Teşkilat yoklamasında oy kullanacak Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi üye listeleri de teşkilat yoklamasından en az otuz gün önce ilgili ilçe seçim kurullarına yazı ile bildirilir.

İlçe seçim kurulu, listeyi yirmi beş gün önce parti teşkilatları ve ilgili seçim kurulu binalarına asarak ilan eder.

Teşkilat yoklamasında oy kullanacaklar, listeye asıldığı tarihten itibaren on beş gün içinde yazıyla itiraz edebilirler. İtirazlar ilçe seçim kurulu tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır. İtirazın yerinde görülmesi halinde liste düzeltilir.

Adayların eşit oy almaları hâlinde eşit oy alan adaylar arasında ilçe seçim kurulu tarafından kura çekilir.

C) Merkez yoklaması

Merkez Yoklaması; aday adaylıkları ön inceleme sonunda kabul edilenlerin, seçim çevrelerine göre aday ve liste sıralamalarının, öncesinde gerek görüldüğü takdirde teşkilat yoklaması, üye tabanlı temayül yoklaması veya kamuoyu araştırmaları ve benzeri Genel İdare Kurulunca belirlenecek yöntemlerin birlikte, müstakil veya kısmen uygulanması sureti ile tespit edilmesi yöntemidir.

Genel İdare Kurulu, uygulanacak her bir yöntemin sonuç hesaplamasına yardımcı olarak sonuç ağırlık oranını ayrı ayrı belirler ve uygular.

Bu kapsamda bir merkez yoklaması seçim usul ve esaslarını içeren yönetmelik, Genel Başkanın teklifi ve Genel İdare Kurulunun salt çoğunluğunun onaylaması ile ilan edilir.

D) Aday tespitinde ortak hükümler ve kontenjan adaylığı

Genel seçimler için kabul edilen seçim çevresi, yargı denetim ve gözetiminde yapılan seçimler için de esas alınır.

Adayların sıralaması ön seçim veya teşkilat yoklaması usulüyle de belirlense, Genel Başkan, TBMM üye tam sayısının yüzde beşini aşmamak kaydıyla merkez aday kontenjanını kullanabilir.

Aday belirlemeden on beş gün önce bu kontenjanlar Yüksek Seçim Kuruluna bildirilir.

Bir seçim çevresinde, Genel Başkan tarafından ikiden fazla art arda sıralanacak şekilde ve dörtten fazla aday gösterilemez.

Genel Başkan tarafından kontenjan aday gösterilecekler, ön seçim ve teşkilat yoklaması seçimlerine katılamazlar.

E) Mahalli idareler seçimi aday tespiti

Mahalli idareler seçimi aday tespitinde de, genel seçim aday tespiti için öngörülen usullerden biri uygulanır. Aday belirleme sistemlerinden hangisinin mahalli idareler seçimi aday tespitinde uygulanacağına Genel İdare Kurulu karar verir.

Adaylık başvuruları, seçim takvimine göre Genel İdare Kurulu tarafından belirlenecek tarihler arasında; büyükşehir ve il belediye başkan adaylığı için Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Genel Başkanlığına, ilçe ve belde belediye başkan adaylığı için ilgili il başkanlığına, belediye ve il genel meclisi adaylığı için ilgili ilçe başkanlığına bizzat ve yazılı olarak yapılır.

Büyükşehir ve il belediye başkan adaylığı, ilçe ve belde belediye başkan adaylığı ile belediye ve il genel meclisi adaylığı; yapılacak ön inceleme sonunda aday adaylığı uygun görülenler arasından adayların sıralaması için ön seçim, teşkilat yoklaması (aday yoklaması), merkez yoklaması veya merkez adaylığı yöntemi ile belirlenir.

Büyükşehir ve il belediye başkan aday adaylarının ön incelemeleri Başkanlık Divanı tarafından yapılır.

İlçe ve belde belediye başkan aday adaylarıyla ilgili ön inceleme işlemi il başkanlığınca yapılır ve Başkanlık Divanının onayı ile kesinleşir.

Belediye ve il genel meclisi aday adaylığı için ön inceleme ilçe yönetim kurulu tarafından yapılır ve il yönetim kurulunun onayı ile kesinleşir.

Onay yetkisini kullanan kurullar, alt yönetimlerden gelen teklifleri değiştirerek kabul etme yetkisine sahiptir.

Mahalli idareler seçimi adaylarının belirlemelerinde uygulanacak usul genel seçimlerde uygulanan usul ile aynıdır.

Görev yaptıkları yerden aday adayı olan alt yönetim teşkilat başkan ve yönetim kurulu üyelerinin, seçim takviminde belirtilen süre içinde görevlerinden istifa etmeleri zorunludur.

Seçimlerde adaylık tespitinde uygulanacak hükümler Tüzük hükümleri saklı kalmak kaydıyla yönetmeliklerle tespit edilir.

Bu maddede belirtilen süreler Başkanlık Divanı kararıyla Yüksek Seçim Kurulunun seçim takvimine uygun olarak kısaltılabilir.

F) Cumhurbaşkanlığı aday tespiti

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin Cumhurbaşkanlığı adayını Genel İdare Kurulu üye sayısının onda birinin teklifi ve çoğunluğun kararı ile belirler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

DISİPLİN HÜKÜMLERİ

Genel hükümler

MADDE 71

Kanunlara, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve yönetmeliklerine, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin yetkili organlarının karar ve bildirimlerine aykırı davranışta bulunanlar hakkında, disiplin soruşturması yapmak ve karar vermek üzere illerde il disiplin kurulları, Genel Merkezde ise Merkez Disiplin Kurulu oluşturulur.

Parti disiplin suçlarının yargı organlarının görev alanına girmesi, disiplin kurullarının görev yapmasına engel olmaz.

Disiplin kurulları tarafından verilebilecek cezalar; uyarma, kınama, Partiden veya gruptan geçici veya kesin olarak çıkarma cezalarıdır.

Üyenin daha önce disiplin cezası almamış olması veya pişmanlık duyması halinde bir alt disiplin cezası verilebilir.

Disipline konu olayın meydana gelmesinden itibaren iki yıl, öğrenildiği tarihten itibaren altı ay içinde sevk kararı alınmamış disiplin suçlarıyla ilgili soruşturma yapılamaz.

Disiplin kararlarının sonuç doğurması için kesinleşmiş olması gereklidir. Parti yetkilileri ve kurulları, kesinleşmiş disiplin kurulu kararlarının uygulanmasını geciktiremezler.

Disiplin kurulları tarafından Parti üyeleri hakkında verilen kararlar gerekçeleriyle birlikte en geç on beş gün içinde yazılır ve ilgiliye derhal tebliğ edilir.

Hakkında geçici çıkarma cezası verilen parti üyesi, parti kurullarına katılamaz ve hiçbir teklifte bulunamaz. Ancak bu hüküm o üyenin Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve Programına, partinin diğer mevzuatına ve kurullarının bağlayıcı kararlarına uyması zorunluluğunu ortadan kaldırmaz. Geçici çıkarma cezası verilen Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi üyelerine, ceza süresince parti içinde hiçbir görev verilemez.

Disiplin kurullarının üyeleri kongre veya kurultay tarafından gizli oyla seçilir. TBMM Parti Grup Disiplin Kurulu üyelerinin seçimi, en az iki yıl için olmak üzere üye tam sayısının salt çoğunluğu ile yapılır. Her disiplin kurulunun görev süresi, yeni disiplin kurulunun seçilmesiyle son bulur.

Disiplin kurulları, üye tam sayısının en az üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve hazır bulunanların salt çoğunluğuyla karar verir. Partiden kesin çıkarma cezaları için üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı gereklidir.

Disiplin kurulu üyeleri; eşleri, birinci ve ikinci derece kan ve sihri hısımları ile aynı kurulda görev alamazlar ve bunlarla ilgili toplantılarda oy kullanamazlar.

Kurul üyeliklerinde boşalma olması halinde, sıradaki yedek üye, kurul başkanı tarafından göreve davet edilerek kurul üyeliği tamamlanır,

Disiplin kuruluna sevk edilen Partili, yazılı veya sözlü savunma hakkına sahiptir. Savunma için süre, savunmaya çağrı belgesinin ilgiliye tebliği tarihinden başlamak üzere on beş gündür. Ancak, seçimlerde veya herkesin gözü önünde açıkça veya yayın yoluyla işlenen disiplin suçlarında bu süre yedi gündür.

Savunma süresini geçirenler, haklarındaki iddiaları reddetmiş sayılırlar. Bu durumda, Disiplin Kurulu soruşturma dosyasındaki mevcut delil durumu ve kanaatine göre karar verir.

Savunmaya çağırma, disiplin kurulu başkanlığınca yazı ile yapılır. Bu yazıda uygulanması istenen disiplin cezası ile bu cezanın istenmesine sebep olan fiil ve eylemler ile bu fiil ve eylemlerin Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü'nün hangi maddesini ihlal ettiği açıkça gösterilir.

Siyasi Partiler Kanununun 102nci maddesinin 2nci fıkrası uyarınca, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının partiden kesin olarak çıkarılmasını istediği üye, Genel Sekreterlik—tarafından gecikmeksizin Merkez Disiplin Kuruluna gönderilir. Merkez Disiplin Kurulu, gecikmeksizin toplanarak, konuyu öncelikle görüşür ve yedi gün içinde karara bağlar. İlgili üye, Kurulun konuyu

ele aldığı ilk toplantıda, yazılı veya sözlü olarak savunma yapabilir.

Disiplin kurulları tarafından verilen cezaları affetmeye Kurultay yetkilidir.

Her kademedeki disiplin kurulu üyeleri; Kurultay ve TBMM Parti Grubu üyelikleri hariç olmak üzere partide başka bir organ veya kurulda görev alamazlar, partiye bir hizmet bağı ile bağlı olamazlar ve partiden herhangi bir surette gelir sağlayamazlar.

Disiplin kurulu başkan ve üyeleri, kendi haklarında yürütülen soruşturmalara katılamazlar.

Disiplin kurulları, re'sen soruşturma başlatamaz ve karar alamaz.

Özürsüz olarak üst üste üç olağan toplantıya gelmeyen her kademe disiplin kurulu üyesi, istifa etmiş sayılır. İstifa eden veya istifa etmiş sayılan üyenin yeri kademe disiplin kurulu başkanının davetiyle sırasıyla yedek üyelerden tamamlanır.

İl disiplin kuruluna sevk yetkisi, il yönetim kuruluna; Merkez Disiplin Kuruluna sevk yetkisi, Genel Başkana ve Genel İdare Kuruluna; TBMM Grup Disiplin Kurulu ile Müşterek Disiplin Kuruluna sevk yetkisi, Genel Başkana, TBMM Parti Grup Yönetim Kuruluna ve Genel İdare Kuruluna aittir.

Disiplin kuruluna sevk kararlarının, isnat olunan fiil ile uygulanması istenen disiplin cezasını ve nedenlerini açıklar şekilde gerekçeli olması zorunludur.

İl disiplin kurulu

MADDE 72

İl disiplin kurulu, her ilde il kongresi tarafından il yönetim kurulunun seçimine ilişkin usul ve esaslara göre seçilen dokuz asıl ve beş yedek üyeden oluşur.

Seçimden sonra ilk toplantıda üyeler kendi aralarından il disiplin kurulu başkanını seçer.

Merkez Disiplin Kurulunun ilk derecede bakacağı işler olarak belirtilenler ile TBMM Grup Disiplin Kurulu tarafından bakılacak işler dışında kalan ve il çevresinde partiye kayıtlı olan üyeler hakkında birinci derecede disiplin soruşturması yapmaya il disiplin kurulu görevlidir.

İl disiplin kurulu, uyarma, kınama ile parti üyeliğinden geçici ve kesin çıkarma cezalarını verebilir.

İl disiplin kurulu, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar verir. Parti üyeliğinden kesin çıkarma cezası, Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır.

İl disiplin kurulu kararlarına karşı, tebliğden itibaren on beş gün içinde ilgili kişi veya il yönetim kurulu, Merkez Disiplin Kuruluna itiraz edebilir.

Süresi içinde itiraz edilmeyen disiplin kurulu kararı kesinleşir.

Merkez Disiplin Kurulu

MADDE 73

Merkez Disiplin Kurulu, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi 'nin en üst disiplin kurulu olup Kurultay tarafından seçilen on bir asıl ve yedi yedek üyeden oluşur.

Seçimden sonra ilk toplantıda üyeler kendi aralarından başkan, başkan vekili ve kurul sekreteri-seçerek Merkez Disiplin Kurulu Başkanlık Divanını oluşturur.

Merkez Disiplin Kurulu; uyarma, kınama, partiden veya gruptan geçici veya kesin olarak çıkarma cezalarını vermekle yetkilidir.

Merkez Disiplin Kurulu, aşağıda yazılı işleri birinci derece disiplin kurulu, il disiplin kurulu kararlarına karşı yapılan itirazlar ile Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü gereği intikal eden il disiplin kurullarının kararlarını ikinci derece disiplin kurulu olarak inceler ve parti içi işlemler açısından kesin olarak karara bağlar.

Merkez Disiplin Kurulu, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar verir. Parti üyeliğinden kesin çıkarma cezası kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır.

Merkez Disiplin Kurulunun birinci derecede bakacağı işler;

- a) Partinin Kurucu Üyeleri,
- b) Partinin Genel Başkanı, Genel İdare Kurulunun asıl ve yedek üyeleri,
- c) İl yönetim kurulları ile il disiplin kurullarının başkan ve asıl üyeleri, büyükşehir, il ve ilçe belediye başkanları,
- d) Merkez Disiplin Kurulu Başkanı ile asıl ve yedek üyeleri,
- e) TBMM'nin Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi eski üyeleri ve eski hükümet üyeleri,
- f) Genel Başkan tarafından disipline sevk edilen parti üyeleri,

hakkında birinci derece disiplin kurulu olarak soruşturma yapar ve parti içi işlemler açısından kesin olarak karara bağlar.

Merkez Disiplin Kurulunun ikinci derecede bakacağı işler;

Merkez Disiplin Kurulu; il disiplin kurulları tarafından verilen kararlara karşı yapılan itirazlar üzerine disiplin dosyalarını ikinci derece disiplin kurulu olarak inceleyip, lehte veya aleyhte bozulmasına, bozmanın niteliğine göre gerekli olan cezayı tayin etmeye, değiştirilmesine veya kaldırılmasına karar verebilir. İtiraz üzerine verilen kararlar, parti içi işlemler açısından kesindir

TBMM Grup Disiplin Kurulu

MADDE 74

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin TBMM Grubunca, Grup Yönetim Kuruluna ilişkin usul ve esaslar ile iç yönetmeliğe göre kendi üyeleri arasından, gizli oyla ve salt çoğunlukla seçeceği beş asıl üç yedek üyeden oluşur.

Seçimden sonra ilk toplantıda üyeler kendi aralarından TBMM Grup Disiplin Kurulu başkanını, başkan vekilini ve kurul sekreterini seçerek TBMM Grup Disiplin Kurulu Başkanlık Divanını oluşturur.

TBMM Grup Disiplin Kurulu, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar verir.

TBMM Grup Disiplin Kurulu, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi milletvekillerinin partiden geçici veya kesin ihracını gerekli kılan eylemlerin dışında kalan, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğünde yazılı ve TBMM Grup İç yönetmeliğinde belirtilen disiplin suçlarıyla ilgili işlere bakar ve kesin olarak karara bağlar. Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğünde yazılı esaslar saklı kalmak kaydıyla milletvekilleri hakkında yapılacak disiplin soruşturmasının şekli ve usulü ile soruşturmayı gerektiren sair haller, verilecek disiplin cezaları ve kesinleşme halleri, TBMM Grup İç Yönetmeliğinde gösterilir.

Müşterek Disiplin Kurulu

MADDE 75

Müşterek Disiplin Kurulu; Merkez Disiplin Kurulu ile TBMM Grup Disiplin Kurulunun bir araya gelmesiyle oluşur.

Merkez Disiplin Kurulu Başkanı, Başkan Vekili ve Sekreteri, Müşterek Disiplin Kurulunun da Başkanlık Divanını oluşturur.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partili milletvekilleri hakkındaki Partiden geçici veya kesin olarak çıkarma cezasını gerektiren fiil ve eylemlerle ilgili soruşturmaları kesin olarak karara bağlar.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partili milletvekillerine ilişkin olarak TBMM Grup Disiplin Kurulunun veya Merkez Disiplin Kurulunun vermiş olduğu karara ilgilinin itirazı hâlinde, son ve kesin kararı Müşterek Disiplin Kurulu verir.

Disiplin cezaları ve cezaları gerekli kılan haller

MADDE 76

A) Uyarma Cezası

Uyarma cezası yazılı olarak disiplin kurulu tarafından yazılı olarak verilen ceza olup; aşağıdaki hallerde bu ceza verilebilir:

- a) Yetkili kurullarca davet edildiği hâlde toplantılara mazeretsiz katılmamak.
- b) Önceden taahhüt ettiği aidatını ödememek veya geç ödemek,
- c) Parti içi yazışmalarda kademe sıralamasına uymamak.

B) Kınama Cezası

Kınama cezası yazılı olarak disiplin kurulu tarafından verilen ceza olup; aşağıdaki hallerde bu ceza verilebilir

- a) Parti faaliyetlerinden şahsi menfaat elde etmeye çalışmak.
- b) Partinin taşınır ve taşınmaz mallarına zarar vermek.
- c) Partide tutulması gereken defter ve kayıtları usulüne uygun olarak tutmamak.
- d) Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve yönetmeliklerinde izin verilmeyen yetkileri kullanmak, yetki gaspında bulunmak,
- e) Partinin yetkili kurullarının görevlerini hakkıyla yerine getirmesine engel olmak ve zorluk çıkarmak,
- f) Sosyal medya hesabı üzerinden parti aleyhine beyan ve paylaşımlarda bulunmak,
- g) Bir yıl içinde iki defa uyarma cezası gerektiren eylemlerinden ötürü uyarma cezası ile cezalandırılmış olmak,
- h) Partinin yetkili organlarıncaya verilen başta sandık kurulu görevlerini mazeretsiz kabul etmemek veya zamanında yerine getirmeyerek ihmal etmek,
- i) Parti organlarının toplantılarında gizli tutulması gereken bilgi, konu ve kararları açıklamak.

C) Geçici çıkarma cezası

Geçici çıkarma cezası bir aydan az bir yıldan fazla olmamak şartıyla parti üyeliğinden doğan hak, görev ve yetkilerinin kullanılmaması sonucunu doğuran ve disiplin kurulu tarafından verilen ceza olup; aşağıdaki hallerde bu cezaya hükmedilebilir:

- a) Kanuni sorumlulukları saklı kalmak kaydıyla partideki görevi gereği kendisine teslim edilen eşya ve malzemeyi kaybetmek, görevden ayrılma ve ayırma hâlinde teslim etmemek veya teslim etmekten kaçınmak.
- b) Parti üyelerine fiili saldırıda bulunmak, yaralamak veya eşyalarına zarar vermek.
- c) Partinin almış olduğu gizlilik kararı bulunan kararları kamuoyuyla paylaşmak.
- d) Parti yöneticileri ve üyeleri hakkında sosyal medya, yazılı ve görsel basın araçları, radyo ve benzeri ortamlarda doğruluğu teyit edilmemiş beyanda bulunmak.
- e) Parti üyeleri arasında birliği bozucu hal ve hareketlerde bulunmak.
- f) Bir yıl içinde iki defa kınama cezası gerektiren eylemleri nedeniyle yetkili disiplin kurulu tarafından cezalandırılmış olmak.
- g) Kadına şiddet, cinsel taciz ve istismar, terör suçlarından hakkında adli mercilerde dava açılmış olmak.
- h) Parti üyelik başvurularını işlemsiz bırakmak.

Geçici çıkarma ceza süresi kararın kesinleşme tarihinde başlar, süresinin dolması ile yeni bir karar ve işleme gerek olmadan kalkmış sayılır.

D) Kesin çıkarma

Kesin çıkarma cezası yazılı olarak disiplin kurulu tarafından verilen ceza olup; aşağıdaki hallerde bu cezaya başvurulur:

- a) İnsan hakları, demokrasi ve hukuk devleti gibi en temel ilkeleri yok sayıcı davranış ve eylemlerin içerisinde bulunmak.
- b) Siyasi Partiler Kanununa göre parti üyeliğine engel bir fiilden dolayı kesin mahkûmiyetine rağmen partiden istifa etmemekte direnmek.
- c) Siyasi Partiler Kanunu tarafından yasaklanmış konuları ihmal etmek suretiyle Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi hakkında kanuni takibata yol açacak davranışlarda bulunmak.
- d) Partiden şahsi menfaat sağlamak, partinin itibar ve nüfuzunu diğer kurum ve kuruluşlar üzerinde yetkisiz bir şekilde kullanmak ve istismar etmek, partinin gelir sağlayıcı kaynaklarını özel işlerinde kullanmak.
- e) Parti evrak, liste ve kayıtları üzerinde sahtecilik veya hileli işlem yapmak veya saklanması gerekli belgeleri ortadan kaldırmak.
- f) Seçimlerde usulsüzlük yapmak, seçim işlerinden kaçınmak, seçimler sırasında herhangi bir adayın çalışmasını engelleyici söz ve davranışlarda bulunmak.
- g) Geçici çıkarma cezasıyla cezalandırılmış olmasına karşın, aynı cezayı gerektiren yeni bir fiil işlemiş olmak.
- h) Kadına şiddet, cinsel taciz ve istismar, terör suçlarından affa veya zaman aşımına uğramış olsa dahi mahkûmiyet hükmü almış olmak.
- i) Seçim dönemlerinde yetkili kurulların onayını almadan başka partiden aday olmak veya bağımsız aday olmak.
- j) Seçimlerde mazeretsiz oy kullanmamak, sandık kurulu üyeliği veya müşahitliği gibi verilen görevleri yerine getirmemek.
- k) Siyasi Partiler Kanunu ve Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü'nün hükümlerinden belirtilen partinin organ, delege ve adaylarının seçim esas ve usullerini seçim sonuçlarını etkileyecek şekilde kasten ihlal etmek.
- l) Genel Başkan, Başkanlık Divanı, Genel İdare Kurulu, Merkez Disiplin Kurulu, Merkez Danışma ve Yüksek İstişare Kurulu üyeleri ile Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi milletvekilleri ve belediye başkanları aleyhinde sosyal medyadan, yazılı veya görsel basın yolu ile asılsız iddialarda bulunmak ve bunları tekrarlamak.
- m) Seçimlerde parti aleyhine çalışmalarda bulunmak.

Partiden kesin çıkarma kararı, üyenin kayıtlı bulunduğu ilçe başkanlığı tarafından Cumhuriyet ve İstiklâl Parti kayıtlarından isminin silinmesi suretiyle yerine getirilir.

Karar, gereği için ayrıca derhal Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na bildirilir.

Hakkında partiden veya gruptan geçici veya kesin çıkarma cezası verilen parti üyesi, bu cezaya karşı disiplin kuruluna sevk eden organ veya merci veya disiplin kurulunun görev ve yetkisizliği veya alınan kararların kanuna, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğüne ve iç yönetmeliklere şekil ve usul bakımından aykırı bulunduğu iddiasıyla parti itiraz yollarını kullandıktan sonra, nihai karar niteliğindeki son karara karşı otuz gün içinde nihai kararı veren merciinin bulunduğu yerdeki Asliye Hukuk Mahkemesi'ne itiraz edebilir. Siyasi Partiler Kanununun 57nci maddesine göre verilen bu karar kesindir.

Disiplin kuruluna tedbirli olarak sevk

MADDE 79

Partiden geçici veya kesin çıkarmayı gerektiren hâllerde, disiplin soruşturması yaptırmaya yetkili kurul, ilgili üyeyi tedbirli olarak disiplin kuruluna sevk edebilir. Tedbirli olarak sevk talebi, disiplin kurulu tarafından kendiliğinden incelenerek üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ile onaylanır veya reddedilir.

Disiplin soruşturmasını yapmaya yetkili kurul, onaylamadığı tedbir kararını re'sen yeniden inceleyemez.

Tedbir talebi onaylanmayan üye hakkındaki disiplin soruşturması devam eder ancak üye Partideki hak, görev ve yetkilerini kullanmaya devam eder.

Disiplin kurulu tarafından tedbir talebi onaylanan kişi Partideki görevinden derhâl uzaklaştırılır. Ancak seçme ve seçilme hakkı devam eder.

Tedbir talebine karşı Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi üye, üç gün içinde soruşturmayı yürüten disiplin kuruluna yeniden inceleme talebinde bulunabilir.

Parti üyesinin yeniden inceleme talebi, disiplin kurulu tarafından en geç üç gün içinde olumlu veya olumsuz olarak sonuçlandırılır.

Yeniden inceleme talebi üzerine disiplin kurulunun vereceği karar, tedbirin soruşturmanın sonuna kadar uygulanması açısından kesindir.

Disiplin soruşturması sonunda verilecek karar ile geçici veya kesin çıkarma cezası kesinleşir.

Disiplin kurulu tarafından ceza verilmemesi veya uyarma ve kınama cezası verilmesi halinde tedbir kararı, yeni bir karara gerek kalmadan kalkar ve hakkında tedbir kararı alınan partinin bütün hakları geri verilir.

ALTINCI BÖLÜM DEFTERLER ve MALİ HÜKÜMLER

Tutulacak defter ve kayıtlar

MADDE 78

Her kademedeki Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi teşkilatları; üye kayıt defteri, üye başvuru defteri, karar defteri, gelen ve giden evrak kayıt defteri, gelir ve gider defteri ile demirbaş eşya defteri tutmak zorundadırlar.

Üye kayıt defteri, mahalle ve köy esasına göre tutulur.

Gelen ve giden evrak, tarih ve numara sırasıyla gelen ve giden evrak kayıt defterine kaydedilir ve gelen evrakın asılları ile gönderilen evrakın örnekleri bu tarih ve numaralar altında dosyalarda saklanır.

Parti adına elde edilen gelirlerin alındığı ve yapılan giderlerin ne gibi işlere ve yerlere harcandığı, ilgili defterlere sıra ile ve belgeleri de belirtilerek kaydedilir.

Bütün defterlerin sayfaları ve kaç sayfadan ibaret oldukları teşkilatın bulunduğu ilgili ilçe seçim kurulu başkanı tarafından mühürlenir ve tasdik edilir.

Partiye giriş işlemlerini gösteren üyelik başvuru formunun birer örneği ilçe kademesinde, alfabetik sıra esasına göre tasnif edilmiş olarak ayrı bir dosyada saklanır.

Parti teşkilatları ve kurullarınca tutulmasında fayda görülen diğer defterler, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü ve yönetmeliklerde gösterilir.

YEDİNCİ BÖLÜM
MALİ HÜKÜMLER
BİRİNCİ KISIM
GELİRLER VE KAYNAKLAR

MADDE 79

Parti teşkilatı, Genel İdare Kurulunun Siyasi Partiler Kanunu'na göre alt ve üst sınırlarını belirleyeceği aşağıda belirtilen gelirleri kabul edebilirler:

- a) Parti üyelerinden alınacak giriş ile üyelik aidatı.
- b) Partili milletvekillerinden alınacak milletvekilliği aidatı.
- c) Milletvekili, belediye başkanlığı, belediye meclis üyeliği ve il genel meclis üyeliği aday adaylarından alınacak adaylık başvuru ücreti.
- d) Parti yayınlarının satış bedelleri.
- e) Üye kimlik kartlarının ve parti defter, makbuz ve kâğıtlarının verilmesi karşılığında alınacak paralar.
- f) Parti bayrağı, flaması, rozeti ve benzeri rumuzların satışından sağlanacak gelirler.
- g) Parti tarafından tertiplenen etkinliklerden (konser vb.) sağlanacak gelirler.
- h) Parti mal varlığından elde edilecek gelirler.
- i) Siyasi Partiler Kanununda belirlenen miktarı aşmayacak bağışlar.
- j) Siyasi Partiler Kanununun 110uncu maddesi uyarınca partiye intikal edecek taşınır ve taşınmaz mallar ile doğmuş ve doğacak her türlü hak ve alacaklar.
- k) Hazine yardımları.

Parti mal varlığından elde edilecek gelirler dışındaki gelirlerden hiçbir surette vergi resim ve harç ödenmez.

Giriş ve üyelik aidatı

MADDE 80

Partiye kayıt sırasında partilinin kendisinin belirleyeceği şekilde en az 10.- (on) TL en çok 25.000.- (yirmi beş bin) TL giriş aidatı alınır. Parti üyelerinden yıllık en az 60.- (altmış) TL en çok 600.- (altı yüz) TL üyelik aidatı alınır.

Genel İdare Kurulu her yılın başında yıllık üyelik aidatını kanuni sınırlar içerisinde kalmak kaydıyla değiştirebilir.

Her üye, aylık veya yıllık olarak üyelik aidatı ödemeyi Partiye girişinde kabul etmek ve ödemek zorundadır.

Parti üyesi, vermeyi kabul ettiği aylık aidatın miktarını, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü'ne uygun olmak şartıyla kayıtlı bulunduğu teşkilat kademesi başkanlığına yazı ile bildirerek arttırabilir.

Partiye mensup milletvekillerinin, ödeyeceği aidat miktarı ve bu suretle toplanan paraların grup faaliyetlerine ve parti merkezine ayrılacak kısmı, TBMM Grubu kararıyla belirlenir. Ancak, bu miktarın yıllık tutarı milletvekili ödeneğinin net bir aylık tutarını geçemez.

Grubu olmayan milletvekillerinin ödeyeceği aidat, yukarıdaki fıkrada belirtilen miktarın yarısını geçmemek kaydıyla Genel İdare Kurulunca tespit edilir.

Milletvekili aday adaylarından alınacak başvuru parası, milletvekili ödeneğinin net bir aylık tutarını aşmamak kaydıyla Genel İdare Kurulu tarafından belirlenir.

Bağışlar

MADDE 81

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi, Siyasi Partiler Kanunu'nda belirtilen sınırlamalara uymak koşulu ile bağış alabilir. Siyasi Partiler Kanunu'nun 66ncı maddesi ve Ek 6ncı maddesine aykırı hiçbir ayı ve nakdi yardım ve bağışı kabul edemez.

Parti, yabancı devletlerden, uluslararası kuruluşlardan, Türk uyruğunda olmayan gerçek ve tüzel kişilerden herhangi bir suretle aynı veya nakdi yardım ve bağış kabul edemez.

Hazine yardımları

MADDE 82

Hazine yardımları, şartları taşınması halinde devletçe Partiye yapılacak yardımlardır. Hazine yardımının en az dörtte biri şu şekilde dağıtılır: TÜİK verileri temel alınarak; önce il nüfusu, Türkiye nüfusuna bölünür ve birinci rakam elde edilir. Sonra, il teşkilatının güncel üye sayısı, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin toplam üye sayısına bölünerek ikinci rakam elde edilir. Daha sonra, en son genel seçimde il bazında alınmış olan Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin oy sayısı, Türkiye genelinde Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin almış olduğu oy sayısına bölünerek üçüncü rakam elde edilir. Bu üç rakam birbiriyle toplanır. Elde edilen toplam, 3'e bölünür. Son olarak elde edilen nihai rakam belirleyici katsayıdır. Bu katsayı, Hazine yardımından il teşkilatlarına ödenecek toplam tutar çarpılarak, söz konusu il teşkilatına düşen pay belirlenir.

$$\frac{\text{il nüfusu}}{\text{Türkiye nüfusu}} + \frac{\text{il üye sayısı}}{\text{toplam üye sayısı}} + \frac{\text{il geneli alınan oy}}{\text{Türkiye geneli alınan oy}} = K$$
$$\text{İlin alacağı pay} = \frac{K}{3} \times \text{Hazine yardımının \%25'i}$$

Bu formüle uygun olarak hazine yardımının il ve ilçe teşkilatlarına paylaşılması usulü Genel İdare Kurulu tarafından planlanır ve Genel Muhasep tarafından gönderilir.

Gelirlerin sağlanma usulü

MADDE 83

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin bütün gelirleri, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin tüzel kişiliği adına elde edilir.

Genel İdare Kurulu, amaç ve çalışmalar için gerekli olan taşınmazları satın almaya, maliki olduğu taşınır ve taşınmaz mal varlığını satmaya, kiralamaya, her çeşit takyit yaptırmaya mezun ve yetkilidir. Genel İdare Kurulu bu yetkisini Genel Başkana devredebilir.

Bu faaliyetlerden elde edilecek gelirler, Parti gelirleridir.

Genel merkezin ve teşkilatların gelirleri, Genel Merkez tarafından bastırılan makbuzlar karşılığında alınır. Bastırılan ve parti teşkilatlarına gönderilen gelir makbuzlarının seri ve sıra numaralarına ait kayıtlar Genel Merkezde Genel Muhasep tarafından tutulur. Parti teşkilatları aldıkları ve kullandıkları makbuzlar dolayısıyla Genel Merkeze karşı mali sorumluluk taşırlar.

Sağlanan gelirin türü ve miktarıyla, gelirin sağlandığı kimsenin adı, soyadı ve adresi, makbuzu düzenleyen adı, soyadı, unvanı ve imzası, üç nüsha olarak tanzim edilen makbuzda yer alır.

Yapılacak anlaşmalar doğrultusunda, finans kurumları, bankalar, GSM şirketleri, aracı kurumlar, EFT, diğer ödeme vasıtaları ve her türlü diğer teknolojik ödeme şekilleri ile bağış ve aidat kabul edilebilir.

Partinin resmî internet sayfasına konulacak bir uygulama üzerinden partiye kredi kartı veya belirlenecek banka hesap numaraları üzerinden havale veya EFT yolu ile bağış veya aidat ödemesi yapılabilir.

Kredi kartından yapılacak aidat ödemeleri, ilgili banka tarafından doğrudan Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi hesabına geçirilir.

Kredi kartı veya havale yoluyla yapılacak bağışların usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.

Makbuzların asıl kısımlarıyla dip koçanlarında aynı sıra numarası bulunur. Makbuz dip koçanlarının saklama süresi, Anayasa Mahkemesinin ilk inceleme kararının ilgili partiye bildirilme

tarihinden itibaren beş yıldır.

İKİNCİ KISIM

Gelirler ve mali sorumluluk

MADDE 84

Partinin amaçlarına aykırı harcama yapılamaz. Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin bütün giderleri Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi tüzel kişiliği adına yapılır.

Siyasi Partiler Kanunu'nun 70inci maddesinde yazılı miktarı aşan bütün harcamaların, makbuz veya fatura gibi bir belge ile belgelenmesi gereklidir.

Harcamalar, gideri yapan kademeye göre yetkili kurulun kararıyla yapılır. Acil hallerin gerekli kıldığı harcamanın parti muhasebesine kaydedilebilmesi için, yetkili kurul kararı ile olura bağlanması gerekir.

Ancak yetkili kurul tarafından onaylanmış ve teşkilat kademe bütçesinde bulunması şartıyla mevzuatta belirtilen miktarı geçmeyen harcamalar ile genel tarifeye bağlı giderler için ayrıca karar alınmasına gerek yoktur.

Parti teşkilatları, bağlı buldukları üst teşkilata, gelir ve giderleri hakkında altı ayı geçmeyen sürelerde hesap bildirimi yapmak zorundadırlar.

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi, üyelerine ve diğer gerçek ve tüzel kişilere hiçbir şekilde borç veremez.

Elde edilen gelirlerin, demirbaş eşya ve malzemelerin muhafazası ile yapılacak harcamalar, Genel Merkezde Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi tüzel kişiliği adına Genel Muhasip tarafından; illerde il yönetim kurulu, ilçelerde ilçe yönetim kurulu, beldelerde belde teşkilatları adına yetkili kılınmış veya adına iş yapılan kademece işin niteliğine göre Genel İdare Kurulu tarafından yetkilendirilmiş kişi yahut kurulca sağlanır ve yapılır.

Bu esaslara aykırı olarak yahut Genel İdare Kurulu tarafından yetki verilmediği veya bu kurul tarafından sonradan alınan bir kararla onaylanmadığı takdirde, parti teşkilatlarının yaptıkları sözleşme ve giriştikleri yükümlülüklerden dolayı, parti tüzel kişiliği hiçbir suretle sorumlu tutulamaz; Genel Başkan veya parti tüzel kişiliği aleyhinde takipte bulunulamaz.

Bu hallerde sorumluluk, sözleşmeyi yapan veya yükümlülük altına giren kişi veya kişilere aittir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

BÜTÇE VE KESİN HESAP

MADDE 85

Her il teşkilatı kendisine bağlı ilçe teşkilatlarını da kapsamak üzere ayrı ayrı gelir tahminlerini ve gider miktarlarını gösteren bir yıllık bütçe hazırlar ve ilgili takvim yılından önceki Ekim ayı sonuna kadar Genel Merkeze gönderir. İl ve ilçe teşkilat bütçeleri genel merkezin bütçeleri ile birleştirilir.

Bu bütçeler ile aynı süre içinde hazırlanacak Genel Merkez bütçesi en geç ilgili takvim yılından önceki Aralık ayı sonuna kadar Parti Genel İdare Kurulu tarafından incelenir ve karara bağlanır.

Partinin hesapları bilanço esasına göre düzenlenir.

Her il teşkilatı kendisine bağlı ilçe teşkilatlarını da kapsamak üzere ayrı ayrı gelir tahminlerini ve gider miktarlarını gösteren bir yıllık bütçe hazırlar ve ilgili takvim yılından önceki Ekim ayı sonuna kadar Genel Merkeze gönderir. İl ve ilçe teşkilat bütçeleri Genel Merkezin bütçesi ile birleştirilir.

Bu bütçeler ile aynı süre içinde hazırlanacak Genel Merkez bütçesi en geç ilgili takvim yılından önceki Aralık ayı sonuna kadar Genel Muhasip tarafından incelenerek Genel İdare Kurulunda karara bağlanır.

Genel Merkezin hesapları bilanço esasına göre düzenlenir.

Her il teşkilatı kendisine bağlı ilçeleri de kapsamak üzere her bütçe yılını izleyen Nisan ayı sonuna kadar bir evvelki yıla ait uygulama sonuçlarını gösteren kesin hesaplarını hazırlarlar. İl teşkilatlarından gönderilenler ve parti merkezine ait olan kesin hesaplar Genel Muhasip tarafından incelenerek Genel İdare Kurulu tarafından karara bağlanır ve birleştirilir.

Genel Muhasip tarafından incelenerek birleştirilen ve Genel İdare Kurulu tarafından karara bağlanan Parti'nin kesin hesabı ile her ile ait kesin hesap evrak örneğinin onaylı birer suretini, haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesi'ne verir ve bir örneğini ise bilgi amacıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderir.

Partinin bütçelerinin, bilançolarının, gelir ve gider cetvelleri ile kesin hesaplarının nasıl düzenleneceği iç yönetmeliklerde gösterilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

SON HÜKÜMLER VE GEÇİCİ MADDELER

Tüzel kişiliğin sona ermesi

MADDE 86

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin tüzel kişiliğine, kurultay üye tam sayısının salt çoğunluğunun teklifi ve üye tam sayısının üçte iki çoğunluğunun kararı ile son verilebilir. Bu karar gizli oyla alınır. Tüzel kişiliğin sonlanması kararı Genel Başkan tarafından derhal TBMM Başkanlığı'na, Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na bildirilir.

Tüzel kişiliğine son verilen Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin, mallarının tasfiye şekli kurultay kararında belirlenir.

MADDE 87

Bu Tüzükte yer alan çeşitli konularda yönetmelik çıkarmaya Genel Başkan veya Genel Başkanın teklifi ile Genel İdare Kurulu, genelge ve benzeri talimatlar yayımlamaya Genel Başkan yetkilidir. Genel Başkan bu yetkiyi gerektiğinde Başkanlık Divanı üyelerinden birine devredebilir.

Kurucular Kurulu ve mal bildiriminde bulunma

MADDE 88

Parti kurucularının yapacakları toplantılara, Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi'nin TBMM'de bulunan üyeleri de katılır. Kurucular Kurulu, İçişleri Bakanlığına verilen kuruluş dilekçesinde adı geçen kişilerdir.

Kurucular Kurulu üyeleri, göreve başlama tarihini izleyen bir ay içinde mal bildiriminde bulunurlar. Mal bildiriminde bulunma zorunluluğu, Kurultay sonucu oluşan Genel İdare Kurulu ile Merkez Disiplin Kurulu üyeleri için de geçerlidir. Bildirimin verileceği merci Genel Başkan için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, diğerleri için Parti Genel Başkanlığıdır.

Mal bildirimleri 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması Kanunu'na tabidir.

GEÇİCİ MADDE 1- İLK ÜYE KAYITLARI

Henüz teşkilat kurulmamış illerin ilçe ve beldeleri için yönetim kurulu, il teşkilatı kurulmuş olup ta o ilin ilçe veya teşkilatı kurulmamış ilçe ve beldeleri için il yönetim kurulu üye kayıtlarını yapar ve ilgili teşkilatın ana yönetim kurullarına gönderir.

MADDE 89

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğü'nde hüküm bulunmayan hallerde Türk Medeni Kanunu ve Siyasi Partiler Kanunu'nun konuya ilişkin amir hükümleri ile Dernekler Kanununun Siyasi Partiler Kanununa aykırı olmayan amir hükümleri uygulanır.

Yürütme

MADDE 90

Cumhuriyet ve İstiklâl Partisi Tüzüğündeki değişikliğini Genel İdare Kurulu yürütür.

Yürürlük

MADDE 91

Bu tüzük 91 ana madde ve 1 geçici maddeden ibaret olup, madde başlıkları metne dahildir. İlgili evrak ile birlikte İç işleri bakanlığına verilip, Partinin tüzel kişilik kazandığı andan itibaren bütün hükümleri ile birlikte yürürlüğe girer. Bu tüzük üzerinde imzaları bulunan Kurucular Kurulu tarafından da görölüp oy birliği ile kabul edilmiştir